

Juriidiline aadress: Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti
Eesti Äriregistri kood: 11022625
Telefon: +372 715 1222
E-mail: info@elering.ee
Interneti koduleht: www.elering.ee
Põhitegevusala: Elektri ja gaasi ülekanne
Juhatuse esimees: Taavi Veskimägi
Omanik: Eesti Vabariik
Audiitor: AS PricewaterhouseCoopers

ELERINGI MAJANDUSAASTA ARUANDE TEGEVUSARUANNE

Juhatuse esimehe pöördumine	6
Eleringi lühituvustus	10
Ülevaade põhitegevustest	12
Ühingu juhtimine	26
Organisatsioon ja inimesed	36
Elering ja keskkond	40

JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE

ELERING 10

27. jaanuaril 2020 möödus 10 aastat päevast, kui Elering ostis ennast 3,2 miljardi krooniga „vabaks“ Eesti Energia kontsernist. On olnud suur privileeg töötada ettevõttes, mille tähendus on nii selge – hoida Eesti inimeste kodudes tuled põlemas ja toad soojad. Vähe on töökohti, kus saab oma töö laiemat tähendust nii selgelt kogeda.

Kolmanda energiapaketi selge raami saanud Euroopa energiamajanduse visioon – ühtne võrk, ühtne turg – on võimaldanud teha uskumatult põnevaid, Eesti arengule laiemat tähendust omavaid tegevusi alates elektri- ja gaasituru täielikust liberaliseerimisest, energiasüsteemi digitaliseerimise suunda näitavate projektide realiseerimisest ja elektrivõrgu töökindluse suurendamisest kuni miljardi euro eest uue elektri- ja gaasitaristu ehitamiseni.

Sõbrad, see on olnud ralli. Ja õnneks see ei lõppe. Tahaksin tuua alljärgnevalt välja mõned üksikud otsused, valikud, tulemused, millel on laiem tähendus Eesti energiasüsteemi arengule ja Eleringi arengule.

- 2009 otsus eraldada elektri süsteemihaldur Eesti Energiast koos 110-330 kV elektrivõrguga.
- 2010 otsus koos elektrituru osalise avamisega luua Eestis Nord Pool Spot hinnapiirkond, saavutamaks tugev integratsioon Põhjamaadega.
- 2011 Eleringi finantseerimine osaliselt võlaga ja võlakirjade noteerimine Londoni börsil; A3 krediitireitingu saamine Moody'selt (kõrgeim ettevõtte reiting Balti riikides), suurendamaks ettevõtte tegevuse läbipaistvust.
- 2012 „Liinid puu vabaks“ programmi käivitamine põhivõrgu rikkelisuse kiireks vähenemiseks, et tagada põhivõrgus andmata jäänud energia minimeerimine.
- 2013 elektri jaeturul konkurentsi loomiseks tsentraalse andmelao loomine Eleringi juurde.
- 2014 lepingu sõlmimine Fortumiga enamusosaluse ostmiseks Eesti gaasi ülekandevõrgu ettevõttes eesmärgiga korrata gaasimajanduses sama liberaliseerimise efekti, mida tegime elektri valdkonnas.
- Estlink1 omandamine ja Estlink2 ehitamine saavutamaks olukorda, kus Eesti oleks Põhjamaadega ühendatud määral, et saaksime avarielektrijaamadega koos tugineda oma varustuskindlusel ka vajadusel Põhjamaade elektrijaamadele.
- 2015 Balticconnector ehitamise otsus. Elektri ja gaasi ärisuuna täielik funktsionaalne integreerimine.
- 2016 otsus ehitada rajatavale III Eesti Läti liinile disainmast, panustamaks laiemalt ruumilise keskkonna loomisesse.
- 2017 Estfeed andmevahetuskihi arendamine, tagamaks sektorite ja riikide vahelist energiaandmete turvalist vahetust, võimaldamaks piiriülest jaeturgude integratsiooni.
- Biometaani toetuskeemi rakendamine eesmärgiga muuta maagaasisektorit süsinikuheidete neutraalsemaks.

- 2018 Elering töötas välja ja käivitas interaktiivse kaardirakenduse vabade liitumisvõimsuste näitamiseks elektri ülekandevõrgu alajaamades, mis annab liitumisprotsessis ajalist kokkuvõtet nii liitujale kui Eleringile.
- Balti ja Poola peaministrid leppisid koos Euroopa Komisjoniga kokku Balti riikide liitumises Mandri- Euroopa elektrisüsteemiga. See oli läbimurre, mille nimel olime 10 aastat töötanud ja mis järgmisel 5 aastal muudab põhimõtteliselt, kuidas Elering on seni hoidnud Eestis tuled põlemas.
- 2019 Balticconnector anti turu käsutusse ja Elering sõlmis kokkuleppe Soome ja Läti gaasi süsteemihalduritega ühise Soome-Eesti-Läti gaasituru loomiseks alates 2020. aasta algusest.

Ja muidugi ei ole me kõike seda eelnevat teinud üksi. Vastupidi - see on saanud võimalikuks tänu paljude osapoolte koostööle, kus Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ja Konkurentsiamet on olnud võtmepartnerid.

Eelnevaga ei ole Eleringi väljakutsed lõppenud. Sellest aastast liigub seoses Balticconnector'i klatri tööde lõpule jõudmisega Eleringi esimeseks prioriteediks sünkroniseerimise projekt, mis puudutab vähemal või rohkemal määral kõiki meie elektrivaldkonna inimesi. Peame selle protsessi käigus ehitama üles Eleringi kompetentsi, mis võimaldab lisaks sünkroniseerimise projekti realiseerimisele koos kõigi oma alamprojektidega ka valmisolekut opereerida elektrisüsteemi nii üleminekul Venemaa elektrisüsteemist Mandri-Euroopa elektrisüsteemi kui peale 2025. aastat uutes oludes selliselt, et Eestis tuled põleksid ja kodud oleksid soojad. Ja teha seda viisil, mis toetab Eesti ja Euroopa Liidu seatud kliimaeesmärkide saavutamist.

Elering on käitunud põhimõtte järgi „Tahad minna kiiresti, mine üksi, tahad jõuda kaugemale, mine koos“. Tahan veelkord tänada kõiki kalleid kaasteelisi Eleringis, kliente, riiki omanikuna, ühiskonda laiemalt meie püüdlusi mõistmast ja toetamast. Aitäh!

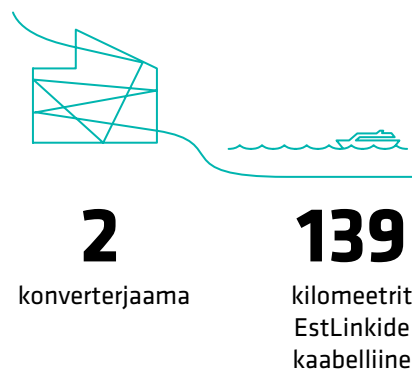
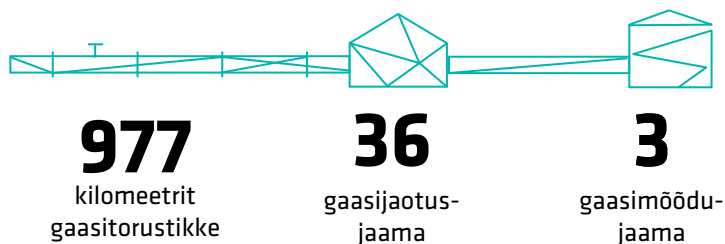
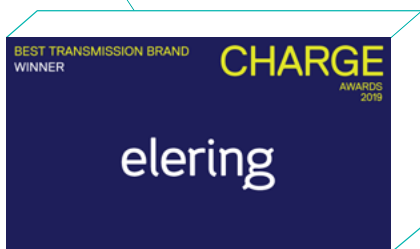
TAAVI VESKIMÄGI
Juhatuse esimees

ELERINGI LÜHI- TUTVUSTUS

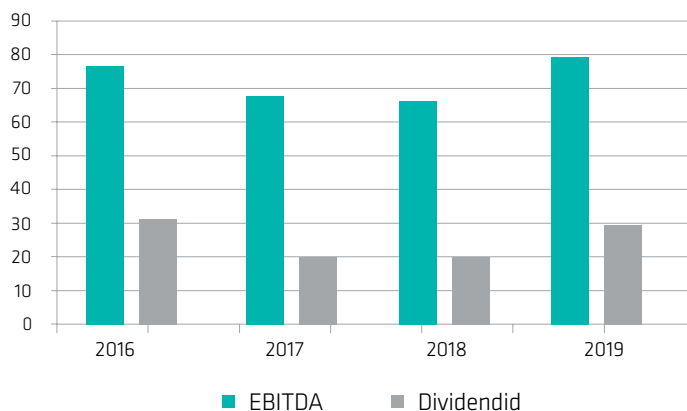
2019

olulisemad sündmused:

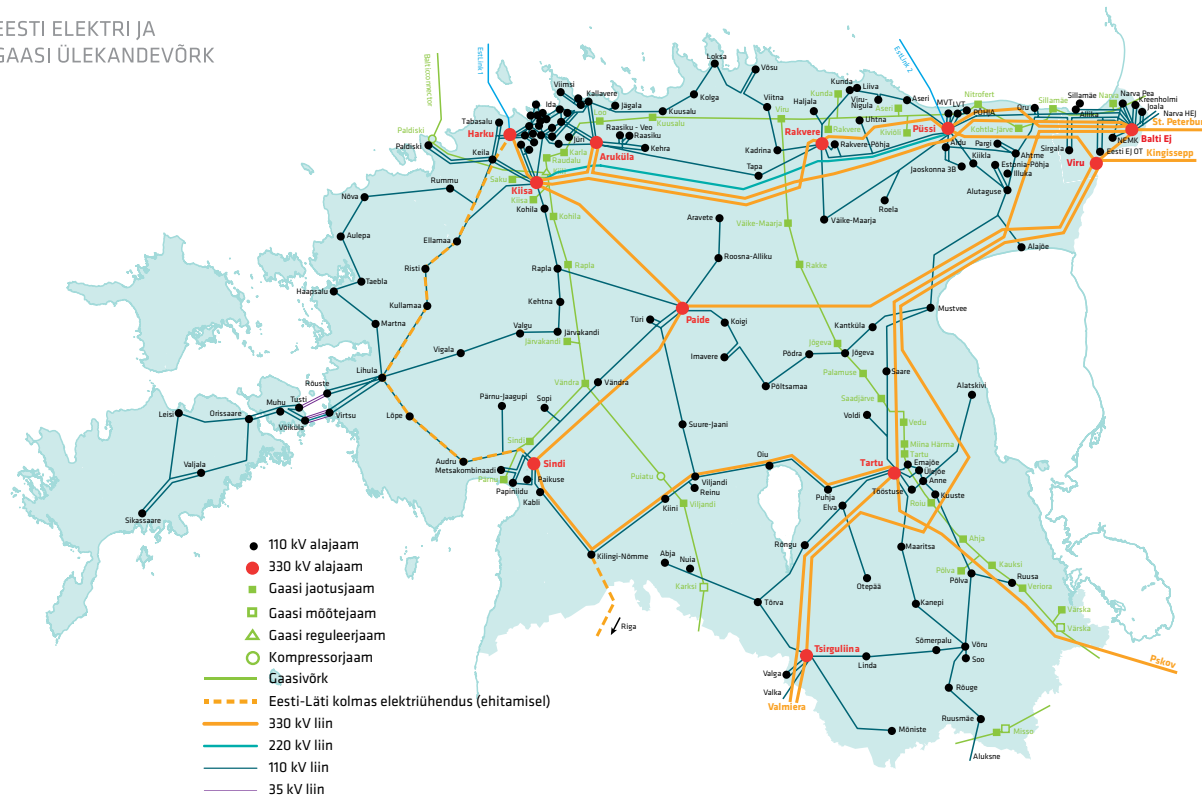
- Balticconnector'i maismaa- ja meretoru valmimine
- Euroopa Liidu toetuse tagamine sünkroniseerimise investeeringute esimesele etapile
- Kuldmärgise pälvimine vastutustundliku ettevõtluse konkursil
- Parima ülekandevõrgu brändi tiitli saavutamine rahvusvahelisel konkursil CHARGE AWARDS 2019

EBITDA ja dividendid

EESTI ELEKTRI JA
GAASI ÜLEKANDEVÕRK

Peamised finantsnäitajad (MEUR)

	2016	2017	2018	2019
Tulud	135,9	131,9	144,8	155,2
Ärikulud	98,1	98,8	113,9	113,4
Ärikasum	37,8	33,1	31,0	41,8
Finantskulud	11,4	11,0	7,3	2,1
Tulumaks	7,8	5,0	5,0	6,8
Puhaskasum	18,7	17,1	18,6	32,8

Laenud	367,4	362,3	353,7	343,3
Omakapital	349,1	346,2	384,8	388,3
Varad	903,7	909,6	948,4	1 024,4

EBITDA	76,0	67,6	65,7	78,7
Investeeringud	26,7	32,2	125,0	129,0
Dividendid	31,0	20,0	20,0	29,4

Suhtarvud

ROE	5,5%	4,9%	5,1%	8,5%
Omakapital/Varad	39%	38%	41%	38%
Neto laenud/EBITDA	4,1	4,1	4,4	3,8

$$ROE = \frac{\text{Puhaskasum}}{\text{Aasta keskmine omakapital}}$$

Neto laenud = intressikandvad kohustused - raha ja raha ekvivalendid
EBITDA = Ärikasum + kulum

keskmine vanus **43,9**
keskmine tööstaaž **13,7**
vabatahtlik voolavus **4,8%**

246

töötajat, kellest
28% naised

ÜLEVAADE PÕHITEGEVUSEST

Energiabilansid	14
Varustuskindluse tagamine	15
Energiavõrkude arendamine	16
Majandustegevuse ülevaade	18
Majandustulemused	19
Eleringi juhtroll Euroopa energiaturgude digitaliseerimisel	23
Küberturvalisuse kasvav tähtsus	24
Eleringi panus Euroopa kliimaeesmärkide saavutamisse	25

ENERGIABILANSID

Eestis toodeti 2019. aastal elektrit 6,45 teravatt-tundi ehk 39 protsenti vähem kui aasta varem. Toodangu vähenemise taga on eelkõige põlevkivil põhineva elektritoodangu järsk langus. Tarbimine vähenes ühe protsendi 8,65 teravatt-tunnini. Kui 2018. aastal oli Eesti elektribilanss ligi kahe teravatt-tunni ulatuses ülejäägis, siis 2019. aastal jäi bilanss ligikaudu samas mahus puudujääki.

<i>Elektribilanss, GWh</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Muutus %</i>
Elektri tootmine Eestis	10 583	6 447	-39%
Eleringi võrku sisemiselt antud elektri tootmine	10 225	5 983	-41%
Taastuenergia tootmine Eestis	1 665	1 946	17%
Välisliinidelt võrku sisenenud elektrienergia	3 485	5 616	61%
▪ sh võrku sisenenud elektrienergia Soomest	2 391	3 818	60%
▪ sh võrku sisenenud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidelt	1 094	1 798	64%
Võrku antud elektrienergia kokku	14 068	12 063	-14%
Elektritarbimine Eestis	8 717	8 646	-1%
Eleringi sisemaise ülekandeteenus tarbimiseks	7 980	7 833	-2%
Eleringi võrgukaod	380	348	-8%
Välisliinidele võrgust väljunud elektrienergia	5 350	3 417	-36%
▪ sh võrgust väljunud elektrienergia Soome	874	298	-66%
▪ sh võrgust väljunud elektrienergia Läti ja Venemaa liinidele	4 477	3 119	-30%
Võrku läbinud elektrienergia kokku	14 068	12 063	-14%
Bilanss	1 866	-2 198	-218%

Taastuvatest allikatest toodetud elektri kogus kasvas 2019. aastal 17 protsenti 1,95 teravatt-tunnini. Kasv tulenes eelkõige tuuleenergia kasvust. Samas kõige kiiremat kasvu näitas päikesest toodetud taastuvelektri maht.

<i>Taastuvatest allikatest toodetud elektrienergia, GWh</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Muutus %</i>
Toodang kokku	1665	1946	17%
Tuuleenergia	591	692	17%
Hüdroenergia	19	22	16%
Jäätmed, biomass	1043	1179	13%
Päike	13	54	315%

<i>Gaasibilanss, GWh</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>Muutus %</i>
Transiitvoog	15 154,5	19 180,2	27%
Ülekandevõrku piiriüleselt sisenenud gaas	5 241,0	4 808,3	-8%
Ülekandevõrgust sisemaiseks tarbimiseks väljunud gaas	5 216,4	4 773,2	-8%
Ülekandevõrgu kadu, sh omatarve	12,4	12,6	2%
Ülekandevõrgu mahuvaru muutus	3,5	8,3	137%

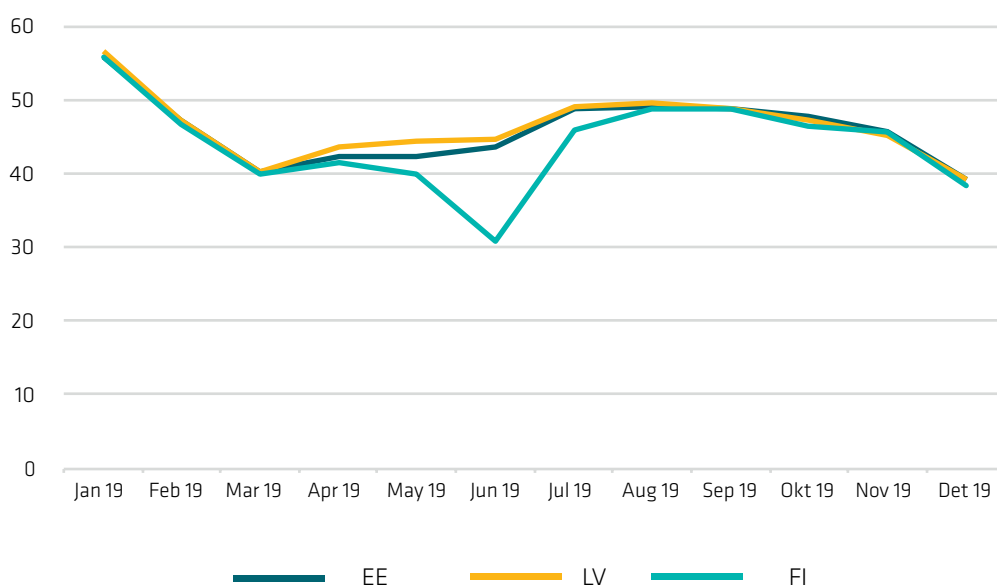
VARUSTUSKINDLUSE TAGAMINE

Eleringi missiooniks on tagada elektri ja gaasi varustuskindlus Eesti tarbijatele. Elektri varustuskindlust hindab Elering igal aastal varustuskindluse aruandes. Hinnangu tulemusena on praeguste parimate teadmiste järgi Eesti ja regiooni varustuskindlus aastani 2025 tagatud tootmis- ning ülekandevõimsuste koosmõjus. Elektrienergia puudujäägi tõenäosus on väike ka pärast 2025. aastat, kuid täiendavate tootmisvõimsuste või tarbimise juhtimise lahenduste turule toomiseks tuleb arendada elektrituru disaini, et see annaks täpseid hinnasignaale investeerimisotsusteks ja tagaks sellega varustuskindluse.

Euroopa energialiidu ja ühtse elektrituru tingimustes vaatab Elering pikaajalist varustuskindlust üle-euroopalisel ja regionaalsel tasandil. Pikaajalise varustuskindluse analüüs on kolmeosaline. Kõigepealt vaadeldakse varustuskindluse olukorda Euroopas tervikuna ENTSO-E analüüsi baasil. Eesti on osa Euroopa elektriturust ja seetõttu hinnangu peamiseks aluseks on ENTSO-E poolt koostatav üle-euroopaline tootmispiisavuse analüüs (Mid-term Adequacy Forecast - MAF). 2019. aasta sügisel avaldatud MAF tõenäosuslikus tootmispiisavuse analüüsis, kus arvatati eeldustena läbi ligi 130 erinevat aastat, on välja toodud kaks stsenaariumit kuni aastani 2025. Seejärel hindab analüüs Baltikumi ja Soome regionaalset varustuskindlust ja detailsemalt Eesti tarbimise ja tootmise arenguid.

Eesti gaasisüsteemi varustuskindlus on oluliselt paranenud tänu Soome gaasiühenduse Balticconnector valmimisele. Balticconnector andis Eestile täiendava gaasi tarnekanali ning suurendas valmisolekut mistahes gaasisüsteemi riketega toimetulekuks.

Varustuskindluse vähimate kuludega tagavad Eesti tarbijale konkurentsile avatud ja hästi toimivad Euroopa energiaturud. Elektriturul liigutakse edasi turu üle-euroopalise harmoniseerimisega ning reaaliajale lähemale liikumisega. Euroopa elektri hulgiturud on praeguseks hästi integreeritud ning elektri päev-ette ja päevasisene kauplemine toimub ühiselt Portugalist Soomeni. 2019. aasta novembris liitusid üle-euroopalise päevasisese kauplemisega niiöelda teises laines Bulgaaria, Horvaatia, Tšehhi, Ungari, Poola, Rumeenia ja Sloveenia. Nüüd on päevasisese kauplemisega ühendatud juba 21 riiki. Läänemere regioonis elektriturul elektri hinnad mõnevõrra langesid võrreldes 2018. aastaga. Eesti keskmiseks hinnaks jäi 2019. aastal 45,86 eurot megavatt-tunnist, mis on 2,6 protsenti madalam aasta varasemast (47,07).

Gaasiturul astuti oluline samm regionaalse gaasituru arendamises, kui Eesti, Soome ja Läti avasid 2020. aasta algusest ühise harmoniseeritud gaasituru. Kolme riiki ühendav gaasituru piirkond on unikaalne kogu Euroopas ning võimaldab suuremat konkurentsi muidu üpris väikestel gaasiturgudel. Ühendatud turutsoon ja harmoniseeritud reeglid lihtsustavad uute turuosaliste sisenemist turule ning seeläbi suurendab konkureerivate gaasipakkujate hulka. Lisaks lihtsustab see erinevate tarnekanalite kasutamist ning suurendab seeläbi gaasi varustuskindlust. Harmoniseeritud reeglitega gaasiturul saab gaas liikuda regiooni sees ilma ülekandetasudeta ning sisendtasud regiooni sisenemisel on kõigis riikides võrdsed.

Eesti, Soome ja Läti turupiirkonna käivitumisega üheaegselt alustas tööd ka Eesti ja Soome vaheline gaasiühendus Balticconnector. Balticconnector võimaldab gaasi kahesuunalist voogu Eesti ja Soome vahel. See lisab tarnekanali Eestile ning lisab Soomele täiesti uue tarnekanali Leedu LNG terminali näol.

2020. aasta algus on näidanud, et gaasiga kauplemise aktiivsus on suur. Balticconnector kasutatav võimsus on olnud kasutuses kogu ulatuses kõigil päevadel suunal Eestist Soome, kuna gaasi hinnad on Balti riikides olnud mõnevõrra madalamad võrreldes Soomega.

ENERGIAVÕRKUDE ARENDAMINE

Energiavõrkude arendamise strateegilisest vaatest oli just Balticconnector Eleringi jaoks 2019. aastal olulisim projekt. Eesti ja Soome vahelise gaasitoru ehitamise võimalusi oli varasemalt vaetud juba palju aastaid. Õige hoo sai projekt sisse aga peale seda, kui Eesti ja Soome peaministrid allkirjastasid 2014. aastal kommuniquee Eesti ja Soome gaasi infrastruktuuri ühiseks arendamiseks. 2015. aastal moodustas Elering koos Soome partneriga projektiorganisatsiooni ning alustati ehitamist ettevalmistavate tegevustega. 2016. aastal sai projekt kõrgeprotsendilise kaasrahastuse otsuse Euroopa Ühendamise Rahastust (Connecting Europe Facility - CEF) ning 2018. aastal jõuti olulisemate alamprojektide osas ehituslepingute allkirjastamiseni. 2019. aasta novembriks said Eesti ja Soome gaasitorustikud omavahel ühendatud ja gaas süsteemide vahel liikuma. Balticconnector viimased objektid valmivad lõplikult 2020. aasta jooksul.

Eleringi energiavõrgu arendamise fookus nihkub Balticconnector valmimise järgselt elektrivõrkude sünkroniseerimisele Mandri-Euroopaga. Kui aastal 2018 lepidi Baltimaade, Poola ja Euroopa Komisjoni poolt kõrgeimal poliitilisel tasandil kokku, et Baltimaade ühendamine Euroopa võrkudega toimub läbi Poola aastal 2025, siis aastal 2019 jõuti selle pikaajalise ning mahuka programmi esimese faasi investeeringute rahastamise kokkuleppeni, millega Balti riike toetatakse CEF-ist 75% ulatuses 430 miljonist eurost ehk summas 323 miljonit eurot. Selles mahus teostatakse Baltimaade võrkude sisemisi tugevdamisi, mis Eesti jaoks tähendab olemas-

olevate Eesti-Läti 330 kV elektriliinide rekonstrueerimist ja pingereguleerimissüsteemide ehitamist. 2019. aasta jooksul jõudis Elering juba korraldada ka projekteerimishanke esimesele neist liinidest. Füüsilised ehitustööd algavad plaaniliselt vahetult peale seda, kui valmib parasjagu ehitamisel olev Eesti-Läti kolmas elektriühendus.

Lisaks juba finantseerimise leidnud esimese faasi investeeringute elluviimisele jätkus tegevus ka teise faasi tegevuste mahu kokku leppimise ning ka nendele rahastustaotluste ettevalmistamisega. Novembris 2019 esitasid Baltimaade ja Poola süsteemihaldurid investeerimistaotlusi riikide regulaatoritele. Regulaatorite positiivse otsuse järgselt on võimalik esitada rahastamistaotlus CEF-le.

Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse valmimine on oluline eeldus sünkroniseerimise ülejäänud ehitustegevuste alustamiseks. Hoolimata kohati väga keerukatest ehitusoludest, edeneb selle ehitamine ettenähtud graafikus. 2019. aasta lõpuks oli valmis ehitatud rohkem kui pool Harku-Lihula-Sindi liinist. Samuti valmis liini ühendamiseks vajalik Harku 330 kV alajaama laiendus. Ülejäänud osa 175 km pikkusest liinist valmib 2020. aasta lõpuks ning selle ehitustööde maksumus on ligikaudu 60 miljonit eurot.

Eesti-Läti kolmanda elektriühenduse osaks on ka Kilingi-Nõmme 330 kV alajaam ning liinilõik alajaamast kuni Läti piirini. Kilingi-Nõmme 330 kV alajaama ehitustööd said 2019. aasta jooksul lõpetatud. 14 kilomeetri pikkuse liinilõigu ehitamiseks sõlmiti 2019. aasta aprillis leping maksumusega 4,5 miljonit eurot ja ehitustööde valmimise tähtaeg saabub 2020. aasta suvel.

Klientide liitumiste raames valmisid 2019. aastal ehitustööd Ülejõe, Metsakombinaadi, Topi, Sopi, Kiini ja Paldiski alajaamades. Sopi ja Põdra alajaamades toimuvate liitumiste jaoks ehitati ja korrastati ka õhuliine ümbritsevas elektrivõrgus. Vananenud alajaamade uuendamiseks rekonstrueeriti Tsiguliina 330 kV alajaam ning Ranna ja Rõngu 110 kV alajaamad.

Elektrivõrgus toimus 2019. aastal kaks suurema mõjuga sündmust. 18. mail purunes Balti alajaamas voolutrafo ja sellele järgnenud releekaitseadmete ebakorrektnete toime põhjustas ka dubleeriva alajaama poole väljalülitumise, mille tagajärjel oli Narva linn koos ümbritseva alaga ilma elektritoiteta ligi tund aega. 27. oktoobril lennutasid tormituuled Võru alajaama plekk-katuse tükid jaotlasse, põhjustades seadmete vigastusi, lühiseid ning terve alajaama väljalülitumise. Võru alajaamast taastus Võru linna ja seda ümbritseva piirkonna toide ligikaudu kuue tunni pärast. Nii Balti kui Võru alajaama juhtumitel oli katkestuse algpõhjuseks alajaama rekonstrueerimistööde käigus ehitaja poolt projektile mittevastavalt teostatud ehitustööd.

Aasta töökindlusnäitajad tervikuna kujunesid tänu eelpool mainitud sündmustele viimaste aastate keskmisega võrreldes veidi halvemaks, kuid siiski jääb nende trend selgelt paranemise suunas.

Gaasivõrk talitles terve aasta jooksul eeskujulikult – ei esinenud ühtegi ohtlikku intsidenti ega katkestusi gaasitarbijatele.

Ülepiiriliste elektriühenduste töökindlus oli rahuldav, hoolimata mõnest rikkest, ei põhjustatud riikidevahelisele elektrikaubandusele olulisi piiranguid – ainult kaks protsenti ajast oli Eesti-Soome piiril pudelikael ja hinnaerinevus, mis oli põhjustatud tavapärasega võrreldes väiksemast läbilaskevõimest. Suurematest rikestest on eraldi mainimist väärt 31. märtsil Püssi konverterjaamas konverteri jahutusvooliku purunemisel tekkinud ligi kahepäevane ning 27. detsembril Anttila konverterjaamas mõõteseadme rikke tõttu tekkinud umbes kaheksapäevane Estlink 2 ühenduse katkestus.

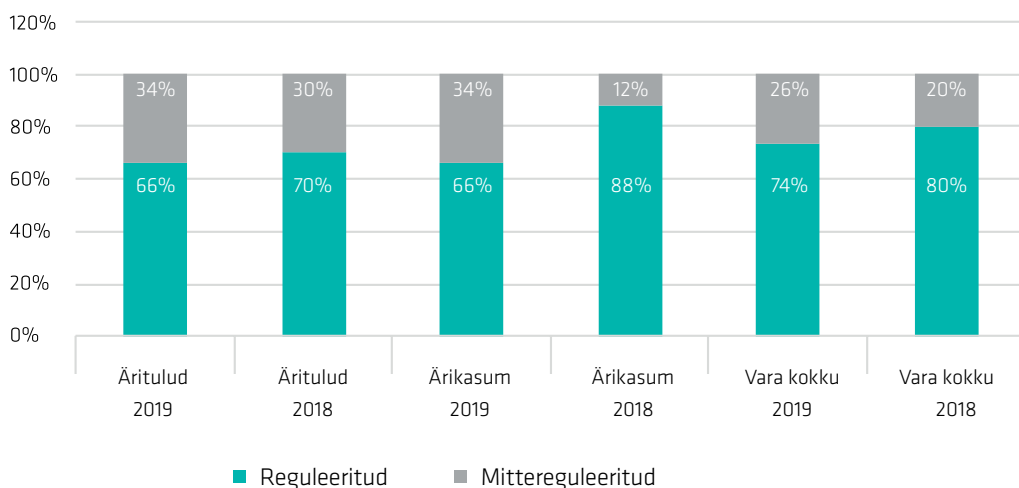
MAJANDUSTEGEVUSE ÜLEVAADE

Majandustegevuse olemus

Eleringi majandustegevus jaguneb suuresti kaheks:

- Reguleeritud elektri ja gaasi võrgutegevus;
- Mittereguleeritud tegevusalad.

Reguleeritud võrgutegevus seisneb elektri ja gaasi ülekandmises ühingu omanduses olevate elektri- ja gaasi ülekandevõrkude kaudu. Võrgutegevus on ülekaalukalt olulisem kui muud tegevusalad nii käibe, kasumlikkuse kui ka varade osas.

Võrgutegevus on reguleeritud, millest tulenevalt lubatud võrgutasud kinnitab Konkurentsiamet. Regulaator hindab sealjuures võrgutasude taotluses esitatud kulude põhjendatust ning annab ette põhjendatud tootluse, mis on arvatud Capital Asset Pricing Model'i alusel. Võrgutasud koosnevad elektris kui gaasis tegevuseks vajalikest tegevuskuludest, kapitalikulust ning lubatud tulukusest. Ärikasum saadakse reguleeritud vara ja kapitali põhjendatud tootluse (WACC) korrutisena.

Eleringil on kokku 29 elektri võrguteenuse klienti ning 14 gaasi võrguteenuse klienti (2018: 28 elektri võrguteenuse klienti ning 11 gaasi võrguteenuse klienti). Suurim osa ehk 88% võrguteenuse tuludest (2018: 89%) tuleb klientidelt, kes on loomulike monopolidena tegutsevad reguleeritud jaotusvõrguettevõtjad. Võrguteenuse osas on suurimaks kliendiks Elektrilevi OÜ, kelle osa võrguteenuse tuludest ulatub 74,1%-ni (2018: 77,4%). Elektrilevi on Eesti Vabariigi omanduses oleva Eesti Energia AS kontserni kuuluv jaotusvõrguettevõtte.

Mittereguleeritud tegevusalad seisnevad peamiselt elektri ja gaasi bilansiteenuse osutamises.

Et tagada elektrisüsteemi stabiilne elektri sagedus, peab süsteem olema tasakaalus ehk elektri tootmine peab igal ajahetkel võrduma tarbimisega. Selleks peavad ka kõik turuosalised olema samamoodi tasakaalus ning enamus neist ostabki oma elektribilansi tasakaalustamise teenust sisse bilansihalduriteelt. Elering omakorda osutab bilansihalduritele nende elektribilansi tasakaalustamise teenust. Bilansihaldureid, kellele Elering teenust osutab, on kaheksa (2018: 8).

Gaasisüsteemi tasakaalustamise põhimõtted on sarnased elektrisüsteemi tasakaalustamise põhimõtetega. Ainuke erinevus seisneb selles, et gaasisüsteem ei pea olema tasakaalus igal hetkel. Kui gaasi tarbimine on juurdevoolust suurem, siis rõhk süsteemis alaneb ning vastupidi. Eleringi kui gaasi süsteemihalduri ülesandeks on hoida rõhk lubatud piires. Selleks Elering ostab ja müüb gaasi bilansihalduritele bilansigaasi. Bilansihaldureid, kellelega toimub bilansigaasi ost ja müük, on seitse (2018: 9).

Bilansiteenuse mõju Eleringi kasumile on väheoluline, kuna bilansiteenuse hind arvutatakse selliselt, et sellest teenitav tulu kataks ära selle osutamiseks vajalikud kulud.

MAJANDUSTULEMUSED

Tulud

Tulud kokku moodustasid 2019. aastal 155,2 miljonit eurot (2018: 144,8 miljonit eurot). Kõige olulisem tuluallikas oli võrguteenuste müük, mis moodustas müügitulust 73,1% või 103,9 miljonit eurot (2018: 71,9% või 102,7 miljonit eurot). Võrguteenustest moodustas 88% elektrivõrguteenuse tulud ja 12% gaasivõrguteenuste tulud (2018: 90% ja 10%). Sealjuures võrguteenuste tulust 93% moodustas võrgutariifidega reguleeritud tulu (2018: 94%).

Elektri reguleeritud võrguteenuse müügi langust 1% ehk ühe miljoni euro võrra tasakaalustas oluliselt suurenenud gaasivõrguteenuste müük, mis kasvas 21% võrra ehk 2,1 miljonit eurot. Elektri võrguteenuse tulud langesid seoses elektri ülekandemahtude vähenemisega (-2,2 miljonit eurot), mida kompenseeris suurem tulu üle-euroopalisest elektri transiidi kompensatsioonimehhanismist (+1,1 miljonit eurot). Gaasi võrguteenuse tulude kasv on põhjustatud tariifi tõusust, mille mõju vähendas gaasi ülekandemahtude langus. Nii elektri kui gaasi ülekandemahtude languse peamiseks põhjuseks oli erakordselt soe ilm, riigi ilmteenistuse andmetel oli keskmine temperatuur Eestis 0,5 kraadi kõrgem kui aasta varem.

Bilansi- ja reguleerimisteenuse tulu langes 4,6% ehk 1,6 miljonit eurot, ulatudes 33,7 miljoni euroni (2018: 35,3 miljoni euroni). Bilansiteenuse tulude vähenemise põhjuseks oli Balti süsteemihaldurite parem koostöö, mille tulemusena vähenes Baltikumi summaarne eabilanss ja suurenes Baltikumi reguleerimisturu efektiivsus.

Võrreldes 2018. aastaga toimus oluline kasv ka muude äritulude osas 1,9 miljonilt eurolt 13,1 miljoni euroni. Kasvu peamiseks põhjuseks oli ühekordne leppetrahv töövõtjalt summas 10,4 miljonit eurot.

Kulud

Ärikulud olid kokku 113,4 miljonit eurot (2018: 113,9 miljonit eurot). Aruandeaasta kulude langus oli seotud 4,7% või 1,6 miljoni euro võrra väiksema bilansiteenusenergia ostuga (2018: 33,5% või 8,6 miljonit eurot suurem ost). Bilansiteenusenergia kulude langusel on täpselt sama põhjus, mis bilansiteenus tulude vähenemiselgi, kuna bilansiteenus on olemuselt kasumit mitteteeniv tegevusala. Samuti olid aruandeaasta elektrivõrgu kaod võrreldes 2018. aastaga 9,5% või 1,8 miljoni euro võrra väiksemad. (2018: 61,1% või 7,1 miljoni euro võrra suuremad). Peamiseks kaoenergia kulu vähenemise põhjuseks oli kaoenergia füüsiliste koguste vähenemine, aga ka teatav elektri ostuhinna langus. Tööjõukulud kasvasid võrreldes 2018. aastaga 10,0% või 0,9 miljonit eurot, ulatudes 9,6 miljoni euroni. (2018: 8% või 0,6 miljonit eurot). Keskmiselt töötas 2019. aastal ettevõttes 25 inimest enam kui 2018. aastal.

Seoses täiendavate oluliste investeeringutega on kasvanud ka amortisatsioonikulu 6,3% või 2,2 miljonit eurot ulatudes 36,9 miljoni euroni (2018: 0,7% või 0,2 miljonit eurot).

Aruandeaasta ärikasumiks kujunes 41,8 miljonit eurot (2018: 31,0 miljonit eurot).

Neto finantskulud olid 2,1 miljonit eurot (2018: 7,3 miljonit eurot). Finantskulude langus tulenes peamiselt 2011. aastal emiteeritud võlakirjade lunastamisega ja uute võlakirjade emiteerimisega 2018. aastal. 2018. aastal emiteeritud võlakirja kupongi intress on 0,875%, olles 2011. aastal emiteeritud võlakirja intressist 3,75% võrra väiksem. Kokku on Elering emiteerinud võlakirju 225 miljoni euro ulatuses. Ettevõtte tulumaksu kuluks kujunes 6,8 miljonit eurot (2018: 5,0 miljonit eurot). Aruandeaasta puhaskasum ulatus 32,8 miljoni euroni (2018: 18,6 miljoni euroni).

Investeeringud

Ühingu investeeringud võib jaotada tavapäraseks ning piiriülesteks. Tavapärased investeeringud tehakse eelkõige amortiseerunud elektri- ja gaasivõrgu osade väljavahetamiseks, aga ka võrgu arendusse, liitumisvaradesse jne. Nende mahuks on keskmiselt ligikaudu 29 miljonit eurot aastas.

2019. aasta vaieldamatult suurimad investeeringud olid seotud riikidevahelise maagaasitoruga Balticconnector. See toru ühendab Eesti ja Soome gaasi ülekandevõrgud, mis omakorda parandab varustuskindlust nii Eestis kui Soomes ning võimaldas 2020. aasta algusest käivitada Soomet, Eestit ja Lätit hõlmava maagaasitoru. Balticconnectori klatri kogumaksumus on üle 300 miljoni euro, millest suuremat osa toetab Euroopa Liit maksimaalse määra ehk 75 protsendiga.

Lisaks tavapärasele investeeringutele on Eleringil alanud ka intensiivne erakorraliste investeeringute programm. Nendeks on investeeringud piiriüleste energiavõrkude ehitusse. Täpsem kirjeldus on aastaaruande peatükis Energiavõrkude arendamine. Piiriüleste investeeringute prognoositavad mahud on toodud järgnevas tabelis.

<i>Miljonites eurodes</i>	<i>Investeering kokku</i>	<i><=2019</i>	<i>2020-2024</i>	<i>2025+</i>	<i>Investeering</i>
Eesti-Läti 3. elektri liin	81	54	26	0	2017-2020
Sünkroniseerimine	371	0,2	272	99	2018-2025
Eesti-Soome gaasiühendus	140	118	22	0	2013-2020
Eesti-Läti gaasiühendus	48	30	18	0	2015-2020
GIPL	1,5	0	1,5	0	2022
Kokku	642	203	340	99	

Finantseerimine

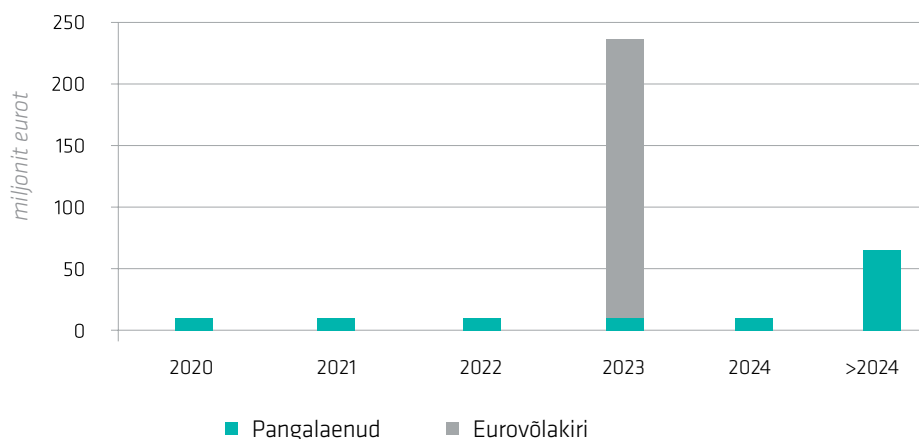
Ettevõtte on oma investeeringuid finantseerinud nii Euroopa Liidu vahenditest kui laenude ning võlakirjadega. Ühingu intressikandvad kohustused bilansipäeva seisuga on järgmised:

<i>miljonit eurot</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Pikaajaliste pangalaenude amortiseeruv osa keskmise intressimääraga 0,19% (2018: 0,19%)	10,6	10,6
Kokku lühiajalised intressikandvad võlakohustused	10,6	10,6
Eurovõlakirjad kupongimääraga 0,875% (kuni juuli 2018: 4,625%)	224,3	224,4
Pikaajalised pangalaenu keskmise efektiivse intressimääraga 0,69% (2018: 2,0%)	118,9	108,3
Kokku pikaajalised intressikandvad kohustused	343,2	332,7
Kokku intressikandvad võlakohustused	353,7	343,3

Elering on emiteerinud Eurovõlakirju nominaalväärtuses 225 miljonit eurot. Eurovõlakirjad on noteeritud Londoni Väärtpaberibörsil lunastamistähtajaga 03.05.2023 ning kupongi intressimääraga 0,875%.

Pangalaenu on võetud Euroopa Investeeringuspangalt ning Põhjamaade Investeeringuspangalt. Seisuga 31.12.2019 on nende laenude jääk vastavalt 92,6 miljonit eurot ja 26,3 miljonit eurot (2018: 99,8 miljonit eurot ja 29,7 miljonit eurot). Nii Euroopa Investeeringuspangalt kui Põhjamaade Investeeringuspangalt võetud laenu on amortiseeruvad. Euroopa Investeeringuspangalt võetud laenu viimane tagasimakse toimub 2030-2033 ja Põhjamaade Investeeringuspangalt võetud laenu tagasimakseks on planeeritud 2025-2032. Võlakohustuste tagasimaksmise graafik on järgmine:

Võlakohustuste tagasimaksed

Lisaks intressikandvatele kohustustele finantseerib Elering investeringuid ka allikatest, millega ei kaasne intressikulu. Peamine allikas on Euroopa Liidu tagastamatu abi. Ühing on sõlminud finantseerimislepingud Euroopa Liidu agentuuriga INEA (Innovation and Networks Executive Agency) järgmiste projektide finantseerimiseks:

- Eesti ja Läti vaheline elektri ülekandeliin;
- Eesti ja Soome gaasivõrke ühendav merealune gaasitoru koos kaasneva infrastruktuuriga;
- Eesti ja Läti gaasivõrkude vahelise ühenduse tugevdamine.

Lisaks kinnitas Euroopa Komisjon 15. veebruaril 2019 Euroopa ühendamise rahastuse koordinatsioonikomitee (Connecting Europe Facility Coordination Committee) ettepaneku anda tagastamatut abi sünkroniseerimise esimese faasi investeringutele mahus 141 miljonit eurot.

Kokkuvõtte prognoositavast EL abist piiriülestele investeringutele:

Miljonites eurodes	EL abi, prognoositud	sh EL abi, otsustatud	EL abi laekumine, <=2019	EL abi laekumine, 2020-2024	EL abi laekumine 2025+
Kokku	361	310	80	220	61

Teine finantseerimisallikas, millega ei kaasne intressikulud, on ülekoormustulu. See tekib olukordades, kus elektribörsi erinevate hinnapiirkondade (riikide) vahel tekivad hinnaerinevused ning elektribörs kannab hinnaerinevuste tõttu laekunud raha vastavate riikide põhivõrguettevõtjatele. Vastavalt Euroopa Liidu seadusandlusele tuleb sel viisil saadud raha kasutada eelkõige piiriüleste ülekandevõimsuste suurendamiseks. Elering on 2019. aasta lõpu seisuga sel viisil kogunud 87,5 miljonit eurot (2018. aasta lõpu seisuga 75,1 miljonit eurot).

Nii EL-i abi kui ka ülekoormustulu eest ehitatud varad ei lisata reguleeritud varade arvestusse, seega nende kapitalikulud ei lülitata võrgutariifidesse.

ELERINGI JUHTROLL EUROOPA ENERGIATURGUDE DIGITALISEERIMISEL

Elering usub, et energiasectori digitaliseerimine toetab turu optimeerimist ja arendamist ning see omakorda on tõhusaim viis varustuskindluse tagamiseks. Elering alustas teadliku digitaalse transformatsiooniga ettevõttes 2018. aastal, luues digitaliseerimise visiooni ja tõlkides visiooni konkreetseteks tegevusteks. Visiooni elluviimiseks on käivitatud spetsiaalsed programmid ning kogu tegevust koordineerib ettevõtte erinevate struktuuriüksuste esindajatest koosnev digitaliseerimise juhtrühm. Näiteks on digitaliseerimise programmides vaatluse all elektri- ja gaasi ülekandevõrgu varade kohta andmete kogumine ja nende analüüs, riskipõhise varahalduse võimalused, energiasüsteemi juhtimise vallas nõndanimetatud targad lahendused ja süsteemide töökindlus ning turgude vallas vaba ligipääs energiaandmetele koos turvalise piiriülese andmevahetusega.

Energiasektor on kasvavalt kiires muutumises. Kiiresti kasvab mitteplaneeritava tootmistsükliliga tootmisseadmete osakaal, tarbijate osalemine energiaturul ning naabersüsteemide omavaheline integreeritus. Eleringi eesmärk pole üksnes toimetulek nimetatud muutustega. Soovime võtta selles protsessis juhtrolli ja tagada protsesside parema juhtimise kaudu võimalikult suur sotsiaalmajanduslik kasu.

Samaaegselt muutustega energeetikas arenevad ka infotehnoloogilised võimalused. Järjest enam tekib mõõteandmeid, andmeanalüütika võimekus areneb nii riistvaraliselt kui ka tarkvaraliselt ning seadmed on järjest paremini omavahel ühenduses. See võimaldab paremini ja täpsemini juhtida suure hulga seadmete tööd ning samuti paremat süsteemide planeerimist ja investeringute suunamist.

Varustuskindluse tagamiseks täidab Elering kolme põhilist funktsiooni: elektri ja gaasi ülekandetaristu haldus ja opereerimine, elektri- ja gaasisüsteemi juhtimine ning energiaturgude toimimise tagamine, sealhulgas bilansihaldus ja energiamüüja vahetuse protsess. Kirjeldatud muutused energeetikas ja infotehnoloogia vallas mõjutavad kõiki kolme Eleringi põhifunktsiooni.

Eleringi eesmärgid digitaliseerimises on valdkondade kaupa järgnevad:

- Varahalduses kasutab Elering mõõteandmeid ning suurandmeanalüüsi, tehes optimaalseid investeringuid ning avastades probleemid enne nende ilmumist. Varade hooldustöid ja investeringuid prioriseeritakse riskipõhiselt.
- Elering arendab kogu regiooni energiasüsteemide juhtimiseks vajalikke tarkvaralahendusi. Samuti parendame andmete kättesaadavust alajaamadest ja paigaldistest, mis võimaldab andmete väärindamist.
- Turu arendamisel hoiab Elering Euroopas vaates liidripositsiooni energiaturgude digitaalsete lahenduste loomisel, mis keskenduvad tarbija võimustamisele ning mida on võimalik skaleerida üle Euroopa.

Eleringi edulugu energiaturgude digitaliseerimisel tugineb 2013. aastal valminud andmelaole, 100-protsendilisele nutimõõdikutele üleminekul ning Eesti ühiskonna kõrgele digitaliseeritusele, sealhulgas ID-kaardi levikule ning X-tee lahendusele, mis on andnud Eleringile eelise võrreldes teiste põhivõrkudega Euroopas. Energiaturgude digitaliseerimise klastris on järgnevad initsiatiivid:

- Energia andmete liit (Energy Data Access Alliance), mis võimaldab tarbijal jagada oma energia mõõteandmeid kolmandate osapooltega üle Euroopa.
- Painsidusturu platvorm, mis võimaldab tarbijal osta ja müüa oma energiat ja võimsust kõikidelt vastavatel turgudel, sealhulgas süsteemiteenustelt.
- Taastuvenergia platvorm, mis võimaldab tarbijal näha tarbitud energia päritolu.

KÜBERTURVALISUSE KASVAV TÄHTSUS

Elering haldab infosüsteeme, mis on olulised Eesti elektri- ja gaasisüsteemide toimimiseks ning kriitilised elektri- ja gaasiturgude toimimiseks. Nende turvalisuse tagamiseks tegeleb Elering aktiivselt erinevate küberturvalisust tõstvate tegevustega. Aastal 2019 ei toimunud Eleringis turvainsidente, mis oleks põhjustanud katkestusi tarbijale edastatavas energiavoos.

Viimastel aastatel on Eleringis loodud küberturbe funktsioon, mille eesmärk on ettevõtte ülest turvapoliitikate väljatöötamine, turvariskide juhtimine, turvainsidentide haldus ja turvalisust parandavate tegevuste koordineerimine. Tänu tugevnenud võimekusele saab Elering senisest rohkem panustada turvaliste süsteemide ja protsesside disainimisse ning töötajate ja partnerite turvateadlikkuse tõstmisesse. Samuti pöörame järjest rohkem tähelepanu tänapäevase tehnoloogia kasutamisele küberturvalisuse tagamisel.

Küberturvalisuse arendamiseks on oluline suhelda partneritega Eestis ja välisriikides – Elering panustab aktiivselt Eesti-sisese küberturbe võrgustiku kasvu, nt 2019. aastal harjutasime koostööd riigiasutustega õppusel Kübertorm. Samuti osaleme Euroopa põhivõrkude organisatsiooni ENTSO-E küberturbe töörühmas ja alates 2020. aasta algusest on Elering mittetulundusliku ühingu ENCS liige, mis koondab küberturvalisust hindavaid Euroopa energiaettevõtteid.

ELERINGI PANUS EUROOPA KLIIMAEESMÄRKIDE SAAVUTAMISSE

Euroopa Liit on võtnud 2030+ vaates väga ambitsioonikad eesmärgid süsiniku heitmete vähendamiseks energiasektoris. Seega on üheks olulisemaks mõjuteguriks gaasi- ja elektrivõrgu arendamisel lähitulevikus vajadus taastuvenergia osakaalu suurenemiseks. Euroopa Liidu süsiniku heitmete vähendamise eesmärkide toetamiseks on Eesti aastaks 2030 fikseerinud kolm põhilist rahvuslikku eesmärki:

- vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 40 protsendi võrra võrreldes 1990. aastaga;
- toota 27 protsenti energiast taastuvatest energiaallikatest;
- suurendada energiatõhusust 27 protsendi võrra.

Eesti pikaajaliseks eesmärgiks on saavutada 2050. aastaks konkurentsivõimeline, kuid vähese CO₂-intensiivsusega majandus, alandades CO₂ emissiooni võrreldes referentsaastaga (1990) 80-95%.

Eelnevalt nimetatud eesmärkide täitmine seab suured väljakutsed nii elektri- kui ka gaasivõrkude arendamisele. Elektri- ja gaasisüsteemis toimuvaid arenguid iseloomustavad järgmised suundumused:

- võrku lisandub suur hulk inverterpõhist ja kõikuvat energiatootmist;
- kasvab vajadus lühi- ja pikaajalise paindlikkuse (sh salvestusvõimekuse) järele;
- kasvab madalama CO₂ sisaldusega kütuste kasutus.

Euroopa kliimapoliitiliste eesmärkide saavutamiseks on Elering ellu kutsunud Läänemere-äärsete riikide energjavõrgu initsiatiivi. Elektri- ja gaasivõrkude sektorite ülene planeerimine ja vastavate praktiliste lahenduste väljatöötamine võimaldab CO₂ heidet vähendada kiiremini ja odavamalt võrreldes võrkude eraldi arendamisega. Elektri- ja gaasisüsteemide puutepunktideks on erinevad tehnoloogilised lahendused alates gaasist elektri tootmisest (nt gaasturbiinelektrijaam) ja hübriidtehnoloogiatest (nt hübriidsoojuspumbad) kuni elektrist gaasi tootmiseni (Power-to-Gas nt elektrolüüs ja metaanimine või Power-to-x). Tihedam koostöö elektri- ja gaasisüsteemide vahel aitab saavutada kliimaeesmärke kuluefektiivsemal viisil, kasutades ära kahe süsteemi vahelist sünergia.

Kuigi elektri- ja gaasisektorite seoste arenguga on endiselt seotud palju ebakindlust, näiteks lõpptarbimise elektrifitseerituse tase, biometaaniga ja vesiniku tootmise ja tarbimise potentsiaal, elekter-gaasiks tehnoloogiate areng, elektri- ja gaasitranspordile ülemineku kiirus, siis elektrienergia ja gaasi infrastruktuuri arendamise kavandamine peab hõlmama teatavat koordineerimist, et maksimeerida tehtavad investeeringute tõhusus.

Elektri ja gaasi ülekandetaristu haldurina kavandab Elering mõlemasse taristusse investeeringuid lähtuvalt kogu energiasektori sotsiaal-majanduslikust kogukasust. Tulevikus võib osutada mõistlikuks transportida teatud olukorras elektri asemel gaasi ja vastupidi. Uute tehnoloogiate hind pigem langeb ja uue taristu rajamisel saavad ühe suurema kaalu keskkonnapiirangud. Eelnevast tulenevalt kaardistab Elering elektri- ja gaasitaristu arendamise kitsaskohti ja analüüsib taristu ristkasutuse võimalusi.

ÜHINGU JUHTIMINE

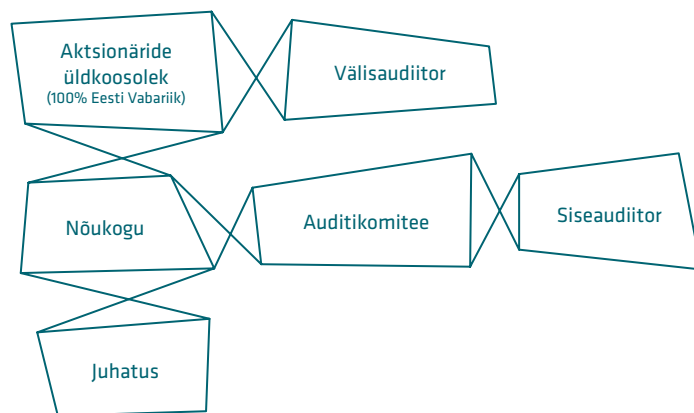

Ühingu juhtimise struktuur	28
Aktsionäride üldkoosolek	28
Nõukogu	29
Juhatus	30
Auditikomitee	31
Juhatuse ja nõukogu koostöö	32
Teabe avaldamine	32
Finantsaruandlus ja auditeerimine	32
Riskijuhtimine ja sisekontrollisüsteem	33
Võrdne kohtlemine	35
Ärieetika	35

Eleringi ühingu juhtimine põhineb Äriseadustikul, Riigivaraseadusel, Eleringi põhikirjal ning Heal Ühingujuhtimise Taval (HÜT), mis on koostatud Finantsinspektsiooni ja OMX Tallinna Väärtpaberbörsi poolt

Elering on pühendunud ühingujuhtimise heade tavade järgimisele ning soovime selles valdkonnas pidevalt edasi areneda. Peame seda eelduseks oma strateegiliste eesmärkide saavutamisel ja organisatsioonikultuuri kujundamisel. Ühingu juhtimise tava ja toimimine on Eleringis ellu viidud nii, et kõik töötajad tegutseksid Ühingu eesmärkide saavutamise nimel Täpsem aruanne vastavusest HÜT-ile aastal 2019 on toodud Eleringi kodulehel: www.elering.ee/investorile#tab2.

ÜHINGU JUHTIMISE STRUKTUUR

AKTSIONÄRIDE ÜLDKOOSOLEK

Üldkoosolek on Eleringi kõrgeim juhtimisorgan. Üldkoosoleku pädevus hõlmab põhikirja muutmist, aktsiakapitali suurendamist ja vähendamist, nõukogu liikmete valimist ja tagasikutsumist, audiitorite valimist, erikontrolli määramist, majandusaasta aruande kinnitamist ja kasumi jaotamist, ettevõtte ühinemise, jagunemise, ümberkujundamise ja/või lõpetamise otsustamist. Üldkoosolek lähtub oma tegevuses (kokkukutsumine, avalikustatav teave jm) lisaks äriseadustikule ka riigivaraseadusest.

Üldkoosolekul esindab omanikku majandus- ja taristuminister, kelleks oli kuni 28. aprill 2019 Kadri Simson ning alates 29. aprillist 2019 kuni aruandeaasta lõpuni Taavi Aas.

Aasta jooksul toimus üks üldkoosolek 07. mai 2019.a., kus kinnitati 2018. aasta majandusaasta aruanne ning kasumi jaotamine.

NÕUKOGU

Omaniku huvid on ettevõttes tagatud nõukogu liikmete näol. Nõukogu annab juhatusele suunised ettevõtte juhtimise korraldamiseks ning teostab järelevalvet ettevõtte juhatuse tegevuse üle. Nõukogu vaatab korrapäraselt üle ning annab hinnangu ühingu strateegiale, põhitegevustele, riskihinnangutele, aastaaruandele ja eelarvetele.

Põhikirja kohaselt toimuvad nõukogu korralised koosolekud vastavalt vajadusele, aga mitte harvemini kui üks kord kolme kuu jooksul.

Nõukogu koosseis ja tasustamine

Nõukogu koosneb kolmest kuni viiest liikmest. Nõukogu liikmete arvu otsustab ning nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi omaniku esindaja ehk majandus- ja taristuminister sõltumatu nimetamiskomitee soovitusel. Nõukogu tööd korraldab nõukogu esimees. Nõukogu esimees määrab kindlaks nõukogu koosoleku päevakorra, juhatab nõukogu koosolekuid, jälgib nõukogu töö tõhusust, korraldab andmete operatiivset edastamist nõukogu liikmetele, tagab, et nõukogul oleks piisav aeg otsuste ettevalmistamiseks ja andmetega tutvumiseks ja esindab nõukogu suhtlemisel Eleringi juhatusega. Nõukogu töö korraldamiseks on üldkoosolek kehtestanud nõukogu töökorra.

2019. aastal toimus 4 korralist ja 2 erakorralist koosolekut. Nõukogu kinnitas 2018 aasta majandusaasta aruande enne selle esitamist kinnitamiseks aktsionäride korralisele üldkoosolekule, kinnitas Eleringi strateegia aastateks 2020-2025 ning kinnitas 2020 aasta äritegevuse ning investeringute eelarved. Tavapäraselt käsitleb nõukogu oma koosolekutel regulatsioonidest ja seadustest tulenevaid küsimusi, finantsküsimusi, sisekontrolli ning teisi olulisi teemasid seoses Eleringi põhitegevusega.

2019. aastal kuulusid Eleringi nõukogu koosseisu järgmised liikmed:

- Timo Rajala nõukogu esimees alates 14.06.2017 (ettevõtja), osales 4 koosolekul 2 erakorralisel koosolekul ning 3 elektroonilisel hääletamisel.
- Timo Tatar, alates 26.03.2012 (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja), osales 4 koosolekul, 2 erakorralisel koosolekul ning 3 elektroonilisel hääletamisel;
- Indrek Kasela, alates 21.08.2016 (ettevõtja), osales 4 koosolekul, 1 erakorralisel koosolekul, ühel hääletas elektroonselt ning 3 elektroonilisel hääletamisel;
- Tarmo Porgand alates 22.05.2017 (Rahandusministeeriumi riigivara osakonna juhataja asetäitja), osales 4 koosolekul, 2 erakorralisel koosolekul ning 3 elektroonilisel hääletamisel;
- Toomas Põld alates 22.05.2017 (ettevõtja), osales 4 koosolekul, 2 erakorralisel koosolekul ning 3 elektroonilisel hääletamisel.

2019. aastal arvestati Eleringi AS-i nõukogu liikmetele tasusid koos maksudega 71,8 tuhat eurot (2018: 71,8 tuhat eurot). Lahkumishüvitusi või muid makstavaid hüvesid nõukogu liikmetele ette nähtud ei ole. 2020. aastal lõppevad nõukogu liikmete volitused ning valitakse uus nõukogu.

Nõukogu liikmed peavad vastama nii äriseadustikus kui ka riigivaraseaduses toodud nõukogu liikmetele esitatavatele nõuetele ning järgima liikmetele seatud kohustusi.

JUHATUS

Juhatus on Eleringi juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ühingu igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja ettevõtte põhikirja nõuetega ning korraldab ka ettevõtte raamatupidamist. Eleringi juhatusel on täielik otsustusvabadus ning igapäevaseid juhtimisotsuseid tehakse iseseisvalt ilma omaniku ja nõukogu sekkumiseta. Juhatus vajab nõukogu nõusolekut tehinguteks ja toiminguteks, mis väljuvad ühingu igapäevase majandustegevuse raamest. Juhatus tagab nõukogu liikmete piisava informeerituse ettevõtte majanduslikust olukorrast ning majandustegevusega seotud olulisematest asjaoludest ning informeerib nõukogu vastavalt vajadusele majandustegevuse olulisematest asjaoludest.

Juhatuse koosseis ja tasustamine

Vastavalt põhikirjale võib juhatus koosneda ühest kuni kolme liikmeni. Juhatuse liige valitakse kuni viieks aastaks nõukogu poolt. Eleringi põhikirja kohaselt võib ettevõtet kõigis õigustoi-ningutes esindada kaks juhatuseliiget ühiselt või juhatusesimees üksinda.

Juhatuseliikmetega sõlmib nõukogu poolt volitatud isik lepingud, milles nähakse täpsemalt ette juhatuseliikme õigused ja kohustused ettevõtte suhtes ning tema töötasud.

Kogu 2019. aasta vältel koosnes Eleringi juhatus kolmest liikmest:

- Taavi Veskimägi, juhatusesimehena täidab muuhulgas Eleringi tegevjuhi igapäevaseid kohustusi, s.t. juhib ja esindab ettevõtet, tagab tegevuste vastavust lepingutele ja seadustele, korraldab juhatusetööd, koordineerib ühingu strateegia arendamist ja on selle rakendamise eestvedaja;
- Peep Soone, juhatuseliikmena täidab muuhulgas finantsjuhi rolli, juhtides Eleringi finantstegevust, halduse ja infotehnoloogia valdkonda;
- Kalle Kilk, juhatuseliikmena täidab muuhulgas varahaldusjuhi igapäevaseid ülesandeid.

Peep Soone volitused kehtisid kuni 31.12.2019, alates 01.01.2020 on uueks juhatuseliikmeks Riina Käi, kes täidab muuhulgas finantsjuhi rolli, juhtides Eleringi finantstegevust, halduse, infotehnoloogia ja taastuenergia valdkonda.

Põhikirjale vastavalt võib juhatuseliikmele tasu maksta üksnes temaga sõlmitud juhatuseliikme lepingu alusel. Juhatuseliikmele võib ka maksta täiendavat tasu, arvestades tema töö tulemuslikkust kuni nelja kuutasu ulatuses. Preemiat võib maksta aastatulemuste alusel või muudel alustel nõukogu otsusest lähtuvalt. Juhatuseliikmete tasud on fikseeritud ja sätestatud juhatuseliikme lepingus. Pikaajalisi preemiasüsteeme Eleringis loodud ei ole. Juhatuseliikmele võib maksta lahkumishüvitist üksnes tagasikutsumisel nõukogu algatusel enne tema volituste tähtaja möödumist kolme kuutasu ulatuses.

2019. aastal olid Elering AS-i juhatuseliikmetele arvestatud tasud koos maksudega 494,7 tuhat eurot (2018: 528,1 tuhat eurot).

Huvide konflikti vältimine

Juhatuse liikmed ei tee otsuseid, lähtudes enda isiklikest huvidest, ega kasuta Eleringile suunatud ärilisi pakkumisi isiklikes huvides. Juhatuse liige teatab nõukogule ja teistele juhatuse liikmetele huvide konflikti olemasolust enne ametilepingu sõlmimist ning samuti viivitamatult selle hilisemal tekkimisel. Juhatuse liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule tehtavast ärilisest pakkumisest, mis on seotud ettevõtte majandustegevusega, teatab juhatuse liige viivitamatult teistele juhatuse liikmetele ja nõukogu esimehele.

Juhatuse liikmete huvide konflikti vältimise nõue on sätestatud juhatuse liikme lepingus.

Juhatuse liige väldib huvide konflikti tekkimist ettevõtte ja juhatuse liikme huvide vahel ning teavitab Eleringi nõukogu oma otsesest või kaudselt huvist ettevõtte poolt tehtavate tehingute suhtes ja teavitab nõukogu koheselt taolise konflikti tekkimisest või olukorrast, mis võib põhjustada taolise konflikti tekkimise. Juhatuse liikmega tehingute tegemise või tehingute tegemise, milles esineb juhatuse liikme isiklik huvi, otsustab nõukogu, määrates kindlaks ka tehingute tingimused.

Juhatuse liikmed deklareerivad endaga seotud osapooled ning nendega teostatud tehingute summad tuuakse välja majandusaasta aruandes. Elering ei ole 2019. aastal teinud juhatuse liikmetega ega nendega seotud osapooltega ühtegi tehingut (2018. aastal ei teinud juhatuse liikmetega ega nendega seotud osapooltega ühtegi tehingut).

AUDITIKOMITEE

Nõukogu valib kuni 5-liikmelise auditikomitee, mille ülesandeks on riskijuhtimise, sisekontrolli ning finantsaruandluse üle järelevalve teostamine. Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, finantsaruandluse, vandeaudiitori sõltumatuse kontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Komitee liikmed valitakse tähtajaliselt kolmeks aastaks ning nad valivad endi seast esimehe, kes korraldab auditikomitee tegevust. Auditikomitee esimeheks ei või olla nõukogu esimees. 2019. aastal maksti auditikomitee liikmetele auditikomitees osalemise eest tasu 5,0 tuhat eurot (2018 kokku 4,7 tuhat eurot). 2019. aastal olid auditikomitee liikmed järgnevad:

- Timo Tatar (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja);
- Indrek Kasela (ettevõtja);
- Tarmo Porgand (Rahandusministeeriumi riigivara osakonna juhataja asetäitja).

2019. aastal kogunes auditikomitee 4 korda: 21.03, 19.09, 19.09 ja 06.11 (2018. aastal 4 korda). Auditikomitee käsitles järgmisi teostatud siseauditeid: tööohutus, personalijuhtimine ja taastuvenergia projektide hindamine. Lisaks vaadati üle auditikava, hinnati välisaudiitori tööd, käsitleti riskihindamise ning sisekontrolli teemasid ning finantsaruandluse teemasid. Siseauditi teenus on ostetud sisse välise teenuse pakkuja poolt. Siseaudiitorile maksti teenuse osutamise eest 2019. aastal 11,7 tuhat eurot (2018: 15,8 tuhat eurot).

JUHATUSE JA NÕUKOGU KOOSTÖÖ

Juhatus ja nõukogu teevad Eleringi huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt ettevõtte strateegia arendamisel. Juhatus lähtub juhtimisotsuste tegemisel nõukogu poolt antud strateegilistest juhistest.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad ettevõtte tegevuse planeerimist ja äritegevust ning juhib eraldi tähelepanu olulistele muutustele Eleringi äritegevuses. Juhatus edastab nõukogule andmed, sh. finantsaruanded, piisava ajavaruga enne nõukogu koosoleku toimumist. Juhatus liige annab nõukogu nõudmisel nõukogule kas suuliselt või kirjalikult teavet juhatuse ja ühingu tegevuse kohta ning tagab nõukogule juurdepääsu juhatuse ja ettevõtte tegevust kajastavale teabele.

Ettevõtte juhtimisel lähtutakse seadusest, põhikirjast, üldkoosoleku ja nõukogu koosolekute otsustest ja püstitatud eesmärkidest.

TEABE AVALDAMINE

Eleringi veebilehel, www.elering.ee, on eraldi välja toodud andmete loetelu, mis kuuluvad õigusaktidest tulenevalt avaldamisele. Veebilehel on esitatud majandusaasta aruanded, majandustulemused, tegevusnäitajad, põhitegevuse ülevaade, struktuur, strateegia kokkuvõtte, uudised ja teated ning muu informatsioon, mis on investoritele ja üldsusele vajalik. Veebilehte on võimalik lugeda ka inglise keeles. Veebilehel www.elering.ee olevat informatsiooni (sh uudiseid ja teateid) uuendatakse pidevalt.

FIANANTSARUANDLUS JA AUDITEERIMINE

Eleringi juhatus avalikustab igal aastal majandusaasta aruande ning majandusaasta jooksul kvartaalsed finantstulemused. Majandusaasta aruanne on koostatud vastavalt IFRS standarditele ning auditeeritud ISA-le vastavalt. Nõukogu koosolekul, kus vaadatakse läbi majandusaasta aruanne, osaleb nõukogu kutsel ka ettevõtte audiitor. Üldkoosolekule esitatakse kinnitamiseks majandusaasta aruanne, millele on alla kirjutanud juhatuse liikmed. Koos majandusaasta aruandega esitatakse üldkoosolekule nõukogu aruanne majandusaasta aruande kohta.

Elering valib välisaudiitori, järgides avalikku hankeprotseduuri. Pakkumisi küsitakse vaid rahvusvaheliselt tunnustatud kvaliteetseid teenuseid pakkuvatelt ettevõtetelt.

Välisaudiitor määratakse üldkoosoleku otsusega, audiitorteenuse lepingu sõlmib juhatus. Audiitoriga sõlmitavas lepingus lepatakse eelkõige kokku audiitori tööülesanded, ajakava ja tasu. Audiitoriga sõlmitav leping ei tohi seada audiitorile mingil moel takistusi ühingu tegevuse hindamisel.

2017. aasta kevadel viidi läbi uus hange audiitori leidmiseks aastateks 2017-2021. Hanke võitis AS PricewaterhouseCoopers. Ettevõtte juhindub välisauditi teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest, rahvusvahelistest auditeerimisstandardidest ja audiitorühingu riskijuhtimise reeglitest, sealhulgas 2016. aastal jõustunud Euroopa Liidu audiitortevõtte valdkonna alase määrusest. 2019. aastal maksis Elering majandusaasta aruande auditeerimise eest vastavalt esitatud arvetele 12,3 tuhat eurot (2018: 12,0 tuhat eurot).

Lisaks Eleringi finantsaruandluse hindamisele on välisaudiitor 2019. aasta jooksul osutanud järgnevat teenuseid:

- teostanud tegevusalade aruande kontrolli kooskõlas elektrituru seaduse §-s 17 esitatud nõuetega;
- koostanud aruande auditi tähelepanekutest Riigikontrollile;
- teostanud tehingute seaduslikkuse kontrolli vastavalt Riigikontrolli nõuetele;
- osutanud maksunõustamis- ja teisi nõustamisteenuseid, mis on kooskõlas audiitortevõtte seadusega.

Välisaudiitori tegevuse üle teostab järelevalvet auditikomitee vastavalt audiitortevõtte seadusele.

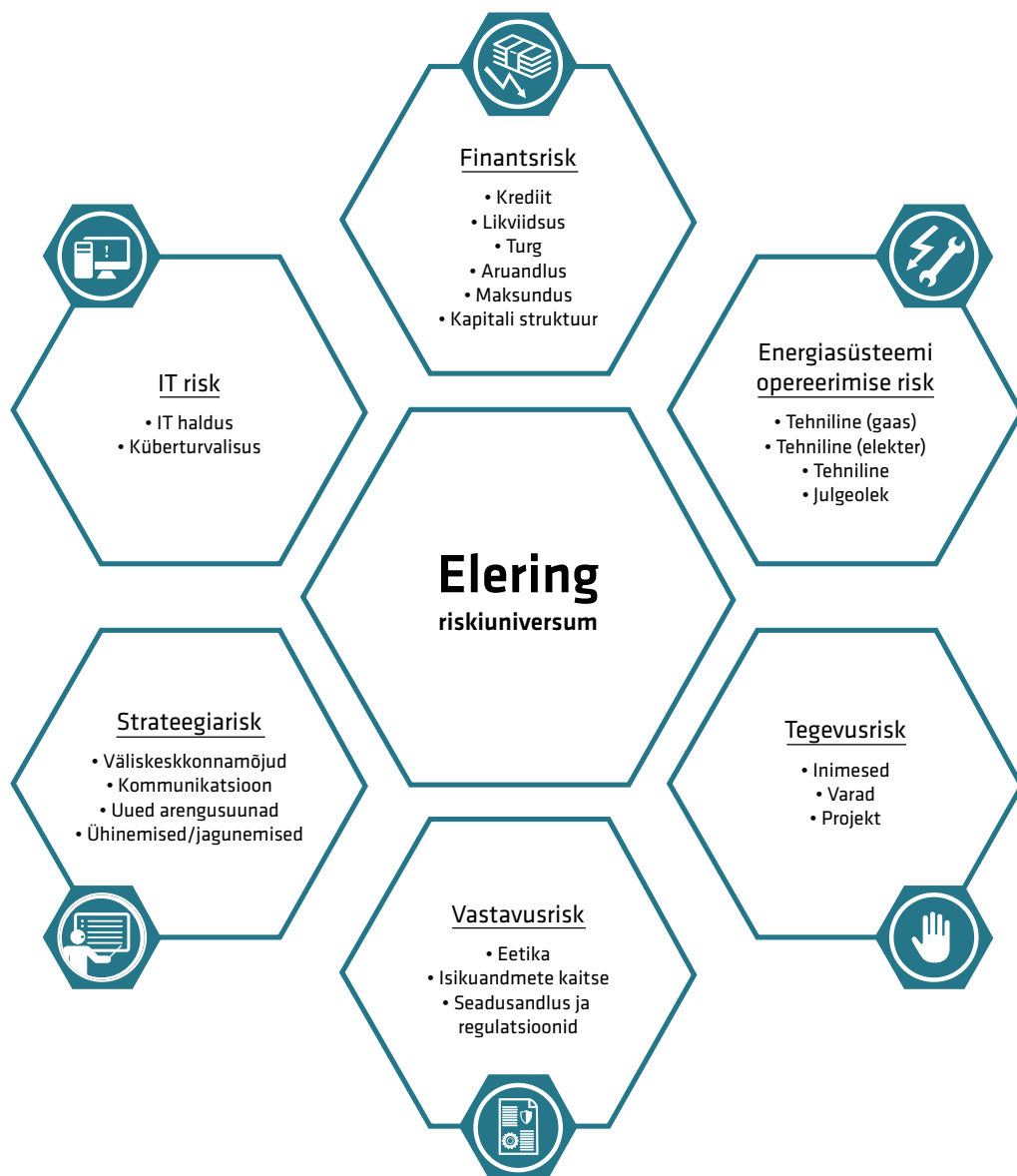
RISKIJUHTIMINE JA SISEKONTROLLISÜSTEEM

Eleringi riskijuhtimine on kooskõlas ERM (*Enterprise Risk Management*) põhimõtetega. Riskijuhtimise eesmärgid Eleringis on:

- hallata ja kirjeldada riskijuhtimise protsesse ettevõttes;
- defineerida riskijuhtimise protsessi osapoolte rollid ja vastutused;
- kindlustada, et kõik riskid on tuvastatavad, hinnatavad ja et neile on võimalik reageerida;
- võimaldada juhtidel paremini mõista ja juhtida riske.

Riskijuhtimise poliitika põhimõtted peavad Eleringis kindlustama, et:

- ettevõtte kultuur, protsessid ja struktuur soosivad ettevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamist ning samal ajal riskide tuvastamist, juhtimist, jälgimist ja võimaluse korral maandamist;
- ettevõtte riskide jälgimine ja juhtimine ning sisekontrollisüsteem põhinevad vabatahtliku hea ühingujuhtimise tava propageeriva organisatsiooni COSO (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*) poolt välja töötatud rahvusvaheliselt aktsepteeritud riskijuhtimise mudelil "*Enterprise Risk Management (ERM) Model*";
- ettevõtte riskide juhtimisel on arvesse võetud kõik asjasse puutuvad õigusaktid, standardid, regulatsioonid ja lepingulised kohustused, samuti ühiskonnast lähtuvad nõuded ja ootused;
- ettevõttes parandame pidevalt riskijuhtimist puudutavaid tegevusi.

Eleringi on kaardistanud oma riski universumi.

Vastavalt riskiregistrile on olulisemad riskid järgmised:

- Andmete lekkimine, hävimine ja rikkumine;
- IT süsteemide häirimise risk;
- Laenulepingute tingimuste rikkumine;
- Elektrisüsteemi osaline või täielik kustumine;
- Elektriseadmete olulise mõjuga väljalülitumised;
- Elektrisüsteemi kustunud olekust taaspingestamise võimekuse puudumine;
- Sageuse reguleerimise võimekuse puudumine;
- Gaasi kaitstud tarbijate varu kättesaadavuse puudumine;
- Võlakohustuste refinantseerimine;
- Balti elektrisüsteemi ootamatu saarestumine.

Ettevõtte sisekontrollisüsteemi toimimise eest vastutab juhatas. Sisekontrollisüsteemi toimimise tagamiseks korraldatakse siseaudiitori teenuse ostmise audiitorühingult. Siseaudiitor annab oma tegevusest aru auditikomiteele.

Aastatel 2017-2019 osutas siseaudiiti teenust KPMG Baltics OÜ. Ettevõtte juhendab siseaudiiti funktsiooni teostamisel Eesti Vabariigi õigusaktidest ja Rahvusvahelise Siseaudiitorite Ühingu (IIA) avaldatud siseaudiiti tegevusjuhistest, sealhulgas 2016. aastal jõustunud Euroopa Liidu audiitortevõtte valdkonna alase määrusest. Alates 2020. aastast osutab siseaudiiti teenust Ernst & Young Baltic AS, kellega on sõlmitud leping kuni 2022. aasta lõpuni.

Siseaudit on sõltumatu, objektiivne, kindlust ja nõu andev tegevus, mis on kavandatud lisama väärtust organisatsiooni tegevusele ja seda täiustama. See aitab kaasa organisatsiooni eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja korrakohast lähenemist, hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli- ja valitsemisprotsesside mõjusust. Siseaudiiti funktsioon on kontrollitavate valdkondade suhtes sõltumatu ning annab aru ettevõtte auditikomiteele.

VÕRDNE KOHTLEMINE

Elingil süsteemihaldurina on vastavalt elektrituruseadusele süsteemivastutus ehk kohustus tagada igal ajahetkel elektrisüsteemi varustuskindlus ja bilanss. Süsteemihaldur teostab oma õigusi ja täidab kohustusi võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes.

Eling on võrdse kohtlemise tagamiseks kehtestanud sisekorrad ning tulenevalt siseriiklikest ja Euroopa Liidu õigusaktidest, sealhulgas võrgueeskirjadest, koostanud mitmesugused tüüptingimused, meetodikad ja muud reeglid, mis on avaldatud ettevõtte veebilehel ja kinnitatud Konkurentsiameti poolt.

ÄRIEETIKA

Elingi jaoks on oluline, et kõik tema töötajad ning juhid järgiksid kõrgeimaid eetikastandardeid. Samuti on lubamatu mistahes kujul või vormil esinev korruptsioon. On oluline, et meie tegevus oleks läbipaistev ning järgiks kõiki seadusi ja eetikanorme. Ettevõttes on kehtestatud nii eetikakoodeks kui korruptsiooni ennetamise ja huvide konflikti vältimise juhendmaterjal. Samuti viiakse töötajate seas läbi perioodilisi koolitusi.

ORGANISATSIOON JA INIMESED

The image features a teal-toned photograph of leaves and branches. A white geometric line pattern, consisting of interconnected lines forming various polygons, is overlaid on the image. The text "ORGANISATSIOON" and "JA INIMESED" is written in white, bold, uppercase letters in the upper left corner.

Eleringis töötas 2019. aasta lõpu seisuga 234 inimest (2018: 220 inimest). Töötajate keskmine tööstaaz on veidi üle 13 aasta ning keskmine vanus pea 44 eluaastat. Töötajaskonnast pea kolmveerandi moodustavad mehed.

Eleringi iseloomustab traditsiooniliselt madal tööjõu voolavus, vabatahtlik voolavus oli 2019. aastal 4,8% (2018: 5,1%). Madal tööjõu voolavus on Eleringi põhitegevuseks vajaliku kõrge kompetentsitaseme hoidmiseks strateegiliselt oluline näitaja. Selle taseme hoidmiseks on oluline olla töötajatega heas dialoogis, mõistmaks paremini nende ootuseid ja kaasamaks neid organisatsiooni arendamisse.

Valdav enamus meie töötajatest on kõrgharidusega ning ligi pooled Eleringi töötajatest on omandanud magistri- või doktorikraadi. Elering toetab töö ja õppimise ühendamist ning innustab spetsialiste erialasele ja isiklikule arengule. Hariduse omandajatele ja edasiõppijatele võimaldab Elering paindlikku töökorraldust ning täiendavaid õppepuhkuse päevi. Selleks, et hoida Eleringi kui energeetikasektori tööandjat tudengite seas paremini pildil, antakse välja Eleringi stipendiumit ja võimaldatakse tudengitel teostada Eleringis praktikat. Stipendiumiprogrammi raames saavad toetust Eesti ülikoolides õppivad magistrandid ja doktorandid energeetikaga seotud aktuaalsete teemade uurimiseks. Stipendiumiprogramm on ühtlasi osaks Eleringi energeetika kompetentsikeskuse edendamise tegevustest. Praktikaprogrammis saavad osaleda reaalteaduste tudengid, kes on omandanud oma õppevaldkonna põhi-teadmised ja soovivad end teostada energeetikas. Praktika koosneb tutvustavatest seminari-dest ja väljasõitudest Eleringi objektidele (alajaamad, gaasi- ja mõõtejaamad). Lisaks tutvustatakse õpilastele, tudengitele Eleringi töövarjutamise raames ning koolides läbi viidavate informatiivsete tundide kaudu.

Eleringi inimeste juhtimise ja personalivaldkonna tegevusi suunab Eleringi inimeste juhtimise poliitika, mis seab järgnevad fookused: ühtne ettevõtte ja tugev maine tööandjana, kaasav juhtimiskultuur ning süsteemne talendijuhtimine. Aasta lõpus läbiviidava töötajate pühendumuse uuringu kokkuvõtte tulemusena valmib koostöös kõikide Eleringi juhtidega uue aasta algul "Meie Elering tegevusplaan", mille elluviimist koordineerib sellel eesmärgil loodud juhtrühm.

2019. aasta algas Eleringis ettevõtte kõiki töötajaid kaasava aastaseminariga, kus lisaks tavapärasele eelnenud aasta kokkuvõttele ja uue aasta eesmärkide tutvustamisele tegi ettekande ENTSO-E esindaja teemal „TSO tulevik muutuval energeetikamaastikul“ ning Fortumi esindajad rääkisid, kuidas on Fortum läbinud IT transformatsiooni ja mida sellest võitnud. Kaasamaks töötajaid iga-aastasessse strateegia uuendamise protsessi, toimub igal kevadel avatud strateegiaseminar, mis annab kõikidele töötajatele võimaluse panustada Eleringi strateegia kujundamisse. Suve lõpul toimus Eleringi suveseminar „Vastutustundlik ettevõtlus“, kus tutvustati ettekannete, paneeli ja meeskondlike ühistevõtte läbi vastutustundlikust nii Eleringi kui maailma vaatenurgast. Parema sünergia loomiseks erinevate tegevussuundade vahel ning valdkondlike poliitikate elluviimiseks oleme loonud Eleringi struktuuris alalised juhtrühmad, kuhu kuulub spetsialiste ja juhte Eleringi erinevatest struktuuriüksustest ja mis võimaldavad ettevõttel luua sünergia erinevate teemade vahel ning laiemat vaadet ja väljakutseid töötajale. Koostööd meeskondades ja meeskondade vahel soodustame ka meeskonnakultuuri koosolekute läbiviimisega ning meeskondade vaheliste koostööpäevadega.

Ühtse ettevõtte ja meeskonnatunde arendamiseks ja hoidmiseks on Eleringis pikaajaline koostöö- ja ühistevõtte traditsioon. Nii leiavad hea kontakti uued ja kogenud, nooremad ja vanemad erinevate tööülesannetega Eleringi töötajad, kes vahetavad kogemusi ja õpivad üksteiselt. Heaks traditsiooniks on saanud iga-aastased ühisüritused, näiteks aastaseminar, vastuvõtt Eleringi iseseisvuspäeval, spordipäev, suveseminar ning ühendsüsteemihalduri loomist tähistav sündmus sügisel. Ürituste paremaks läbiviimiseks ja töötajate väärtustamise tagamiseks on loodud ürituskorraldusmeeskond, kelle vastutada on Eleringi siseürituste korraldamine.

Toetame tervislikke eluviise, seetõttu toimuvad lisaks spordikompensatsioonile meil ka erinevad spordiga seotud üritused ja kontoris iganädalased juhendatud tervisevõimlemised. Kohustuslik tervisekontroll toimub iga kahe aasta järel, mis sisaldab 40+ vanuses töötajatele koormustesti.

2019. jaanuaris oli Eleringis "Tunnusta kolleegi" kuu ning mais "Tervisekuu". Nende temaatiliste kuude raames pakkusime oma töötajatele erinevaid võimalusi töökaaslaste tunnustamiseks ning enda ja oma kolleegide vaimsele ja füüsilisele heaolule kaasaaitamiseks.

Järgmise viie aasta jooksul jõuab ligikaudu viiendik Eleringi töötajatest pensioniikka. Samas võetakse energeetika valdkonna erialadele ülikoolides vastu varasemast vähem tudengeid. Energeetikaalase hariduse edendamiseks ja järelkasvu planeerimiseks teeb Elering koostööd ülikoolidega, mille osaks on juba nimetatud energeetikatudengite praktikaprogramm. 2019. aastal toimus ka tööandja maine uuring energeetika eriala üliõpilaste seas, mille põhjal kuulub Elering selles sektoris esimese kolme eelistatuima tööandja hulka. Uuringu järjepidev läbiviimine ja eriala tudengite tagasisidest lähtuvate arendustegevuste elluviimine on alus piisava järelkasvu kindlustamiseks Eleringis. Senisest enam kaasame praktikategevustesse ka IT-tudengeid.

Viimase viie aasta jooksul on Eleringiga liitunud 110 uut töötajat, mistõttu tähtsustame läbimõeldud sisselamise ja arendustegevuste korraldust. Sisseelamisprogrammi kestus on orienteeruvalt 2-3 kuud. Programmi vältel kohtub uus töötaja erinevate üksuste esindajatega ning saab ülevaate ettevõtte tegevusvaldkondadest ning üksuste tööst, ettevõtte väärtustest, kultuurist ning Eleringi rollist ja vastutusest ühiskonnas. Mentorlus ja juhendamine on osa ettevõtte kultuurist.

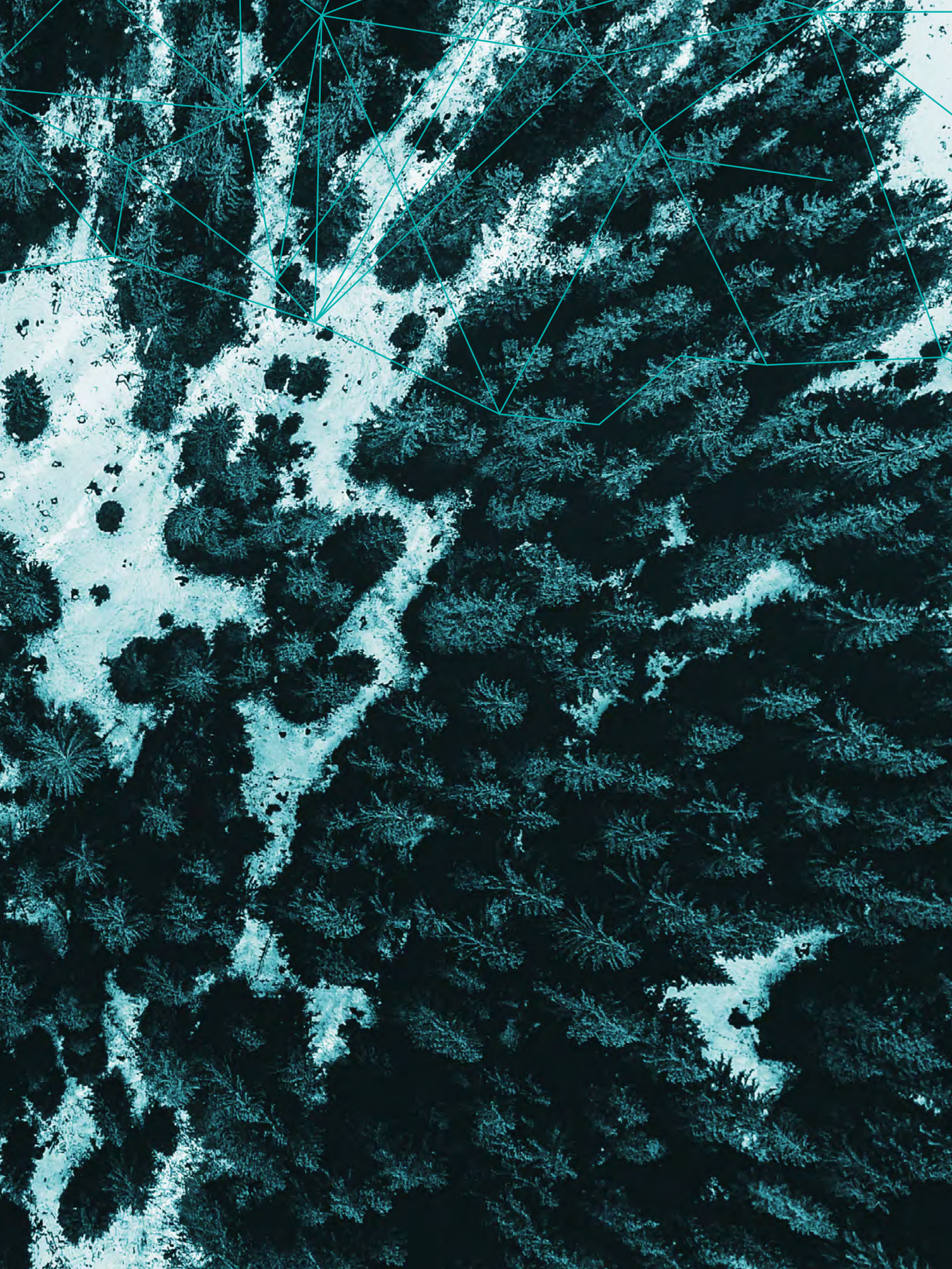
Lisaks erialase pädevuse loomisele ja hoidmisele suunatud koolitustele pakume ka muid, üldiste kompetentside kasvatamiseks vajalikke koolitusi alates kaasaegsetest masinõppe tehnikatest ja tehisintellektist kuni ajajuhtimise metoodikateni. Fookuses on IT ja energeetika kompetentside ühendamine, teadmuse jagamine ettevõtte sees. Organisatsioonisisese teadmuse paremaks levitamiseks toimuvad "Seminarireeded", kus erinevad Eleringi spetsialistid tutvustavad oma valdkonna viimaseid arenguid. Kõrge arengupotentsiaaliga spetsialistidele on suunatud Eleringi Akadeemia arenguprogramm. Juhtide arengu toetamiseks on sõnastatud koos juhtidega Eleringi juhtimise hea tava ning läbi viidud juhtide vastavaid koolitusi.

Tegutseme töökeskkonna parandamisega püsivalt, kogudes ideid ja vajadusi jooksvalt ning samuti läbi kaks korda aastas toimuvate koostöövestluste.

Ettevõttes on loodud kõik võimalused, et erivajadustega inimesed saaksid võrdväärselt töökeskkonnas hakkama (liftid, mugavad sisenemised tubadesse). Kõikidele kontoritöötajatele on loodud avarad, valgusküllased ja hea sisekliimaga kaasaegsed töökohad. Liinidel töötavatel inimestel on spetsiifilised riided, mugavad lisaruumid pesemiseks ja riietumiseks ning riiete kuivatamiseks. Kontoris on võimalik kasutada eraldumist võimaldavaid töökohti, ergonoomilisi laudu ja toole. 2019. aastal avati uus ja avar kontor Tartus, kus on arvestatud lisa töökohtadega kaugtöö võimaldamiseks. Lisaks sai Jõhvi kontor endale uued ruumid. Mõlema kontori puhul on võetud arvesse peamaja sisekujundust ja stiili.

ELERING JA KESKKOND

Elering on strateegilise tähtsusega taristuettevõtte ning meie põhitegevus Eesti elektrienergia varustuskindluse tagamisel on otseselt seotud keskkonnaga, omades sellele olulist mõju. Keskkonnahoid on osa meie suhtest ühiskonnaga ja seondub laiema vastutustundlikkusega Eleringi tegevuse põhimõtetes ja väärtustes. Seetõttu on pidev keskkonnamõjude hindamine, nii kitsas, seadusest tulenevas mõttes, kui ka laiemas, terviklikus vaates, loomulik osa meie igapäevasest tegevusest.

Järgnevalt on välja toodud meie keskkonna-alased tegevused 2019. aastal.

ELERINGI ALAJAAMAD

Eleringi alajaamades võivad keskkonnareostust põhjustada trafodest lekkida võivad õlid, kemikaalid ning ohtlikud jäätmed (peamiselt akupatareid). Võimalik keskkonnoaht võib tekkida ka alajaamades olevatest trafodest õliproovide ning akupatareide elektrolüüdi proovide võtmisel, mille võib keskkonda sattuda väike kogus ohtlikku ainet.

Alajaamade rekonstrueerimise käigus renoveeriti 2019. aastal võimaliku keskkonna mõju vähendamiseks olemasolevad trafode õlikogumissüsteemid Tsirguliina ja Põdra alajaamades.

Töötavate alajaamade seadmed võivad tekitada ümbruskonda häirivat müra. Alajaamaseadmetest põhjustatud müra mõõtmised teostati Aruküla, Kopli ja Orissaare alajaamades. Mõõtmise tulemused piirväärtuste ületamist ei näidanud ning vajadus täiendavate meetmete rakendamiseks müraleviku piiramiseks seal puudub.

LIINIHOOLDUSTÖÖD

Seoses Harku-Lihula-Sindi 330/110kV õhuliinide ehitusega demonteeriti amortiseerunud õhuliine 51 km ulatuses. Uute liinide ehitamise kõrval on sama oluline olemasolevate liinide hooldamine. 2019. aastal demonteeriti 1134 meetrit õlikaableid, utiliseeriti 21 masti ja jalandit ning demonteeriti ja utiliseeriti 1090 meetrit õhuliini juheteid ning 12,4 km piksekaitsetrossi.

ELERING GAASIVÕRK

Teostasime ülekande gaasivõrgul mitmeid investeeringuid, mis suurendasid gaasivõrgu ohutust ja parandasid keskkonna üldist seisundit. Tehtud investeeringud sisaldasid järgnevat:

- Kuusalu, Jõgeva, Tartu gaasijaotusjaamade ja Karksi gaasimõõdujaama reservelektritoite diiselgeneraatorid vahetati välja keskkonnasõbralikumate heitmete koguste ja väiksema müratasemega maagaasil töötavate generaatorite vastu;
- Kuusalu, Jõgeva gaasijaamade küttesüsteemide katlad vahetati välja ökonoomsemate - kondensatsiooni põhimõttel töötavate maagaasi katelde vastu. Lisaks asendati Sindi, Pärnu, Vändra ja Viljandi gaasijaamade kütteaumatika süsteemid, mis tagab katelseadmes kasutatava gaaskütuse optimaalsema põlemise ja soojuse kasutamise;
- Sindi gaasijaama maagaasi lõhnastamise ehk odoreerimise seadmed asendati uuega - uus seade tagab väiksema odorandi lendumise ümbritsevasse keskkonda läbi rõhuühtlustustorustiku;
- Välja vahetati 2000 m amortiseerunud gaasitorusid. Väljavahetatud gaasitorud annavad suurema keskkonna ohutuse. Aasta jooksul renoveeriti või lisati kolm uut liinikraanisõlme, mis tagavad gaasitorustike kiirema ja ohutuma opereerimise.
- Välja vahetati 10 torustiku katoodekaitsejaama, mis asendati väiksema energiatarbimisega automaatse töösükliga jaamadega.

ETTEVÕTTE KESKKONNATEADLIKKUSE PARANDAMINE

Võimaliku negatiivse keskkonnamõju ennetamiseks meie objektidel on meil alates 2014. aastast sõlmitud keskkonnakorraldamise nõustamisteenuse leping konsultatsiooniettevõttega Skepast & Puhkim OÜ.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne	46
Koondkasumiaruanne	47
Rahavoogude aruanne	48
Omakapitali muutuste aruanne	49
Raamatupidamise aastaaruande lisad	50
Lisa 1. Elering AS ja selle äritegevus	52
Lisa 2. Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest	53
Lisa 3. Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused	63
Lisa 4. Uued arvestuspõhimõtted	64
Lisa 5. Finantsriskide juhtimine	65
Lisa 6. Segmendiaruandlus	70
Lisa 7. Hoiused ja deposiidid pankades	73
Lisa 8. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	74
Lisa 9. Varud	75
Lisa 10. Materiaalne põhivara	76
Lisa 11. Immateriaalne põhivara	78
Lisa 12. Võlakohustused	79
Lisa 13. Võlad tarnijatele ja muud võlad	81
Lisa 14. Tulevaste perioodide tulud	82
Lisa 15. Omakapital	83
Lisa 16. Müügitulu	84
Lisa 17. Muud äritulud	85
Lisa 18. Kaubad, toore, materjal ja teenused	86
Lisa 19. Mitmesugused tegevuskulud	87
Lisa 20. Tööjõukulud	88
Lisa 21. Finantstulud ja -kulud	89
Lisa 22. Kasutusrent	90
Lisa 23. Saldod ja tehingud seotud osapooltega	91
Lisa 24. Tingimuslikud kohustused ja siduvad tulevikukohustused	93
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	94
Kasumi jaotamise ettepanek	100
Tegevjuhtkonna allkirjad 2019.aasta majandusaasta aruandele	101
Eleringi müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	102

Finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 31.12.2019 31.12.2018

VARAD

Käibevara

Raha ja raha ekvivalendid	7	42 347	62 716
Investeeringud omakapitaliinstrumentidesse	2	1 900	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	8	39 025	35 273
Varud	9	3 687	3 936
Käibevara kokku		86 959	101 925

Põhivara

Investeeringud omakapitaliinstrumentidesse	2	0	1 946
Materiaalne põhivara	10	919 956	831 533
Immateriaalne põhivara	11	17 441	12 970
Põhivara kokku		937 397	846 449

VARAD KOKKU

1 024 356 **948 374**

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Võlakohustused	12	10 577	10 558
Võlad tarnijatele ja muud võlad	13	46 670	29 005
Lühiajalised kohustused kokku		57 247	39 563

Pikaajalised kohustused

Võlakohustused	12	332 751	343 160
Tulevaste perioodide tulud	14	246 091	180 825
Pikaajalised kohustused kokku		578 842	523 985

KOHUSTUSED KOKKU

636 089 **563 548**

OMAKAPITAL

Aktsiakapital	15	229 890	229 890
Ümberhindluse reserv	2	-46	0
Kohustuslik reservkapital	15	14 686	13 754
Jaotamata kasum	15	143 737	141 182
OMAKAPITAL KOKKU		388 267	384 826

KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU

1 024 356 **948 374**

Lisad lehekülgedel 52 kuni 93 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Lisa</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Müügitulu	16	142 115	142 967
Muud äritulud	17	13 105	1 879
Kaubad, toore, materjal ja teenused	18	-61 700	-65 182
Mitmesugused tegevuskulud	19	-5 271	-5 303
Tööjõukulud	20	-9 559	-8 691
Põhivara kulum	10;11	-36 913	-34 719
Ärikasum		41 777	30 951
Finantstulud	21	62	67
Finantskulud	21	-2 183	-7 382
Kasum enne tulumaksustamist		39 656	23 636
Tulumaks	15	-6 769	-5 000
Aruandeaasta kasum		32 887	18 636
Finantsinvesteeringute allahindlus	2	-46	0
Aruandeaasta koondkasum		32 841	18 636

Lisad lehekülgedel 52 kuni 93 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Lisa 1.01.2019-31.12.2019 1.01.2018-31.12.2018

Rahavood äritegevusest

Kasum enne tulumaksu		39 656	23 636
Korrigeerimised:			
• Kasum materiaalse põhivara müügist	17	-78	-51
• Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus, immateriaalse põhivara amortisatsioon	10,11	36 913	34 719
• Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	17	-94	-68
• Kasutatud ja amortiseeritud toetused	17	-1 359	-1 193
• Intressikulud	21	2 177	7 378
• Intressitulu	21	-62	-67
• Varude muutus	9	249	-209
• Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	8	-4 136	-7 492
• Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	13	4 098	-8 604
• Liitumis- ja muude teenustasude tulevaste perioodide tulu muutus	14	2 260	1 884
Rahavood äritegevusest		79 624	49 933
Makstud tulumaks	15	-5 201	-5 000
Makstud intressid	13, 21	-2 282	-10 845
Saadud intressid	8, 21	62	75
Neto rahavood äritegevusest kokku		72 203	34 163

Rahavood investeerimistegevusest

Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetused	10, 11, 13	-117 553	-119 498
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine	14	51 657	7 532
Laekunud materiaalse põhivara müügist	10, 17	125	95
Deposiitide laekumine		0	40 000
Laekunud dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	17	94	68
Laekunud ülekoormustulu	8, 13, 14	13 091	7 338
Neto rahavood investeerimistegevusest kokku		-52 586	-64 465

Rahavood finantseerimistegevusest

Tagasimakstud pangalaenud	12	-10 558	-8 138
Tagasimakstud rendikohustused	12	-28	0
Emiteeritud võlakirjad	12	0	224 159
Lunastatud võlakirjad	12	0	-225 000
Sissemakse aktsiakapitali	15	0	40 000
Makstud dividendid	15	-29 400	-20 000
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku		-39 986	11 021

Raha ja raha ekvivalentide netomuutus		-20 369	-19 281
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	7	62 716	81 997
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	7	42 347	62 716

Lisad lehekülgedel 52 kuni 93 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes

	<i>Aktiikapital</i>	<i>Kohustuslik reservkapital</i>	<i>Jaotamata kasum</i>	<i>Ümberhindluse reserv</i>	<i>Kokku</i>
Saldo seisuga 1.01.2018	189 890	12 898	143 402	0	346 190
Aruandeaasta koondkasum	0	0	18 636	0	18 636
Kokku aruandeaasta koondkasum	0	0	18 636	0	18 636
Tehingud omanikega:					
Sissemakse aktiikapitali	40 000	0	0	0	40 000
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	856	-856	0	0
Makstud dividendid	0	0	-20 000	0	-20 000
Kokku tehingud omanikega	40 000	856	-20 856	0	-20 000
Saldo seisuga 31.12.2018	229 890	13 754	141 182	0	384 826
Aruandeaasta koondkasum	0	0	32 887	-46	32 841
Kokku aruandeaasta koondkasum	0	0	32 887	-46	32 841
Tehingud omanikega:					
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	932	-932	0	0
Makstud dividendid	0	0	-29 400	0	-29 400
Kokku tehingud omanikega	0	932	-30 332	0	-29 400
Saldo seisuga 31.12.2019	229 890	14 686	143 737	-46	388 267

Täpsem informatsioon aktiikapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on esitatud lisas 15.

Lisad lehekülgedel 52 kuni 93 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1

ELERING AS JA SELLE ÄRITEGEVUS

Elering AS, edaspidi „Elering,“ 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Elering AS on registreeritud Eesti Vabariigis ja juriidiline aadress on Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti. Elering AS-i põhitegevus on elektri ja gaasi ülekanne Eesti Vabariigis.

Eleringi majandustegevust reguleerivad Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu seadused. Konkurentsiamet teostab järelevalvet Eleringi võrgutegevuse ning bilansiteenuse osutamise üle, sh kinnitab võrgutariifid ning vastavate lepingute tüüptingimused.

Eleringi ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Eleringi raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 28.02.2020. Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule esitatakse majandusaasta aruanne heakskiitmiseks Eleringi nõukogule ja kinnitamiseks aktsionäride üldkoosolekule.

Lisa 2

ÜLEVAADE OLULISTEST ARVESTUSPÕHIMÕTETEST

Koostamise alused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega („IFRS“), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud alljärgnevalt. Neid arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikidele aruandes esitatud perioodidele, välja arvatud juhul, kui on viidatud teisiti.

Segmendiaruandlus

Informatsioon ärisegmentide kohta on avaldatud nii, nagu aruandeid koostatakse Eleringi siseselt kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale. Kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja, kes vastutab ärisegmentidele vahendite eraldamise ning nende tegevuse tulemuste eest, on Eleringi juhatuse.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on arvestus- ja esitusvaluuta. Eleringi aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Välisvaluuta ümberarvestus

Välisvaluutas toimunud tehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse tehingupäeval kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on tekkinud nende tehingute kajastamisest ning monetaarsete varade ja kohustuste valuutakursside ümberarvestamisest aastalõpu vahetuskursi alusel, kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassa, pangakontode ja lühiajaliste kuni 3-kuulise tähtajaga pangadeposiitide saldosisid.

Finantsvarad

Klassifitseerimine

Elering klassifitseerib finantsvarad järgmistesse mõõtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse õiglasel väärtusel (kas muutusega läbi koondkasumiaruande või muutusega läbi kasumiaruande),
- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifitseerimine sõltub Eleringi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal Elering võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja Elering annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved.

Mõõtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasest väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Eleringi ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest. Eleringi kõik võlainstrumendid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksu- mused. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressi- määra meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaru- andes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Seisuga 1. jaanuar 2019 ja 31. detsember 2019 olid järgnevad Eleringi finantsvarad klassifitseeritud selles kategoorias:

- nõuded ostjate vastu,
- pangadeposiidid,
- raha ja raha ekvivalendid.

Omakapitalinstrumendid

Elering kajastab omakapitaliinstrumendid õiglasest väärtuses. Kui Elering on võtnud vastu pöördumatu otsuse kajastada mitte-kauplemise eesmärgil hoitavate omakapitaliinstrumen- tide õiglase väärtuse muutused läbi koondkasumiaruande, siis ei ole võimalik omakapitali instrumendi kajastamise lõpetamisel õiglase väärtuse muutuseid ümber klassifitseerida ning kajastada läbi kasumiaruande. Selliste investeringutelt saadud dividendid kajastatakse jätku- val kasumiaruandes real muud tulud, kui Eleringil on tekkinud dividendide saamise õigus.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud omakapitaliinstrumentist saadud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes real muu tulu/kulu. Õiglasest väärtu- ses läbi muu koondkasumiaruande kajastatud omakapitaliinstrumentide allahindluseid (ning allahindluse tühistamisi) ei kajastata eraldi õiglase väärtuse muutusest.

Järgnevad Eleringi omakapitaliinstrumendid on kajastatud õiglasest väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande:

- Nord Pool AS (kuni 2016. a Nord Pool Spot) aktsiad. Norras registreeritud Nord Pool AS grupi tegevusalaks on peamiselt elektribörside korraldus Põhjamaades, Suurbritannias ning Baltikumis. Investeering tehti pikaajalise strateegilise eesmärgiga osalemaks Põhja-Balti regiooni elektriturust arengut puudutavate otsuste tegemisel. Kuna aktsiad ei ole soetatud kauplemiseks, siis juhtkond on otsustanud kajastada aktsiaid õiglasest väärtuses muutusega läbi koondkasumiaruande. Aruandva aasta detsembris võttis Eleringi nõukogu vastu otsuse müüa kõik Eleringi omandis olevad aktsiad. Allahindlus on tehtud aktsiate neto müügihinnani. Allahindluse summa 46 tuhat eurot on kajastatud koondkasumiaruandes.

Väärtuse langus

Elering hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatavat krediidikahjumit tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalu- tud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ja (iii) aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingi- muste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu rakendab Elering IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Elering kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

Investeeringisreitinguga raha ja raha ekvivalentide ja pangadeposiitide osas on hinnatud, et krediidirisk ei ole märkimisväärselt suurenenud.

Ettemaksed

Ettemaksed kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Ettemakse liigitatakse pikaajaliseks, kui ettemaksega seotud kaupu või teenuseid saadakse pikema kui üheaastase perioodi jooksul või kui ettemakse on seotud varaga, mida liigitatakse pikaajaliseks esmasel arvelevõtmisel. Varade omandamisega seotud ettemaksed klassifitseeritakse ümber vara soetusmaksumuseks siis, kui Elering on saavuta- nud vara üle kontrolli ja on tõenäoline, et Elering saab vara kasutamisest tulevast majandus- likku kasu. Muud ettemaksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna siis, kui ettemaksetega seotud kaubad või teenused on kätte saadud. Juhul, kui esineb märke selle kohta, et ettemak- sega seotud varasid, kaupu või teenuseid ei saada kätte, hinnatakse ettemakse alla ja sellega seotud kahjum vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärasel äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalset vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalset põhivara kajastatakse jääkvää- rtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumulieeritud kulumi ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Soetusmaksumus sisaldab ka laenukasutuse kulutusi, mis on tekkinud

vara soetamisega otseselt seotud või üldistelt võlakohustustelt, mis finantseerivad kriteeriumitele vastavate varade ehitust. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustanud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle kasutamine on pikemaks ajaks peatatud.

Hilisemad kulutused lisatakse vara bilansilisele maksumusele või kajastatakse vajadusel eraldiseisva varana ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara kriteeriumitele. Asendatud komponendi jääkväärtus kantakse maha. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna kasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Maad ei amortiseerita. Muude materiaalse põhivara objektide kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit, kajastamaks soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahet kuluna varade hinnanguliste eluigade jooksul:

	<i>Kasulik eluiga aastates</i>
Ehitised	25-40
Rajatised – elektriliinid, gaasi trassid	30-60
Masinaid ja seadmeid – elektriülekandeseadmed, gaasi seadmed	7-40
Muu materiaalne põhivara	3-20

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Varaobjekti lõppväärtus on hinnanguline summa, mida Elering saaks praegu vara realiseerimisest, millest on maha arvatud vara realiseerimisega seotud müügikulud, juhul kui vara oleks nii vana ja sellises olukorras, nagu ta on eeldatavasti oma kasuliku eluea lõpus. Varade lõppväärtusi ja kasulikke eluigasid vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse igal bilansipäeval.

Müügist ja mahakandmisest saadavad kasumid ja kahjumid, mis leitakse müügist saadud tulu ja vara jääkväärtuse vahena, kajastatakse kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud“ või „Muud ärikulud“.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on Eleringi poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et Elering saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse esmalt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara otstarbekohasesse seisundisse viimiseks, ning laenukasutuse kulutustest, mis on seotud varadega, mille kasutusvalmidusse viimine vältab pikema perioodi jooksul. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Omandatud tarkvara litsentse kapitaliseeritakse nende omandamiseks ja tööseisundisse viimiseks tehtud kulutuste põhjal.

Isiklik kasutusõigus

Immateriaalse põhivara kajastamiskriteeriumitele vastavate hoonestusõiguste ja servituutide eest tehtud maksed kajastatakse immateriaalse põhivarana. Maa kasutusõiguste kulutused amortiseeritakse lepinguperioodi jooksul, mis ei ületa 100 aastat.

Immateriaalseid põhivarasid ja isiklike kasutusõigusi amortiseeritakse lineaarsel meetodil nende kasulike eluigade jooksul:

	<i>Kasulikud eluead aastates</i>
Tarkvara litsentsid	3-5 aastat
Isiklikud kasutusõigused	50-100 aastat

Väärtuse languse korral hinnatakse immateriaalse põhivara jääkmaksumus alla kasutusväärtuseni või õiglase väärtuseni, millest on arvatud maha müügiikulutused, olenevalt kumb on kõrgem.

Mittefinantsvarade väärtuse langus

Maa ja amortiseeritavate varade puhul hinnatakse väärtuse langust juhul, kui teatud sündmused või muutused olukorras viitavad sellele, et kaetav väärtus võib olla langenud alla jääkmaksumuse. Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara jääkmaksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügiikulutused või selle kasutusväärtus, olenevalt kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil grupeeritakse varad madalamal tasemel, mille puhul on võimalik eristada rahavoogusid (raha genereerivad üksused). Kord alla hinnatud mittefinantsvarade puhul tuleb igal järgmisel aruandekuupäeval hinnata, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud.

Rendilepingud

Arvestuspõhimõtted alates 1. jaanuarist 2019

Rendilepingud on lepingud, millega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahe-
mikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab IFRS16 rentnikult kasutusõiguse
alusel kasutatava vara ja rendikohustuse kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara
amortiseeritakse ja kohustuse pealt arvestatakse intressi. Erandina on rendilepingud, mille
rendiperiood on 12 kuud või lühem ja ei sisalda ostuoptsoone ja rendilepingud, mille alusvara
väärtus on madal (väheolulised rendilepingud). Selliste lepingute tasutud kasutusrendimakseid
kajastatakse kasumiaruandes lineaarselt rendiperioodi jooksul. IFRS 16 põhimõtted rendileand-
jate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma
rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Arvestuspõhimõtted kuni 31. detsember 2018

Kapitali- ja kasutusrent

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingud, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõik muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Eling kui rentnik

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt koondkasumiaruandes kuluna.

Eling kui rendileandja

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse järgmistesse kategooriatesse: (a) kauplemiseesmärgil hoitavad, mis hõlmab ka tuletisinstrumente ja (b) muud finantskohustused. Eleringil on ainult „Muude finantskohustuste“ kategoorias olevaid finantskohustusi.

Muud finantskohustused võetakse esmalt arvele nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulutused, ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajalisi kohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna laenukohustuste lepinguperioodi jooksul, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tingimuste vastavate varade laenukasutuse kulutused kapitaliseeritakse varade soetusmaksumusse.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast või kui Eleringil ei ole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal on õigus tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu ning see õigus on selgunud bilansipäevaks.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Eraldised kohustuste või kulude katteks on mittefinantskohustused, mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Neid kajastatakse tekkepõhiselt siis, kui Eleringil on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev (juriidiline või faktiline) kohustus ja on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine nõuab majanduslikke hüvesid sisaldavatest ressurssidest loobumist ning kohustuse summa on usaldusväärselt hinnatav.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mis tulenevad minevikus aset leidnud sündmusest ja mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärtusega mõõta, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete või protsesside väljatöötamiseks. Arendusväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul, kui on täidetud kõik IAS 38-s esitatud kajastamiskriteeriumid. Kapitaliseeritud arendusväljaminekuid amortiseeritakse toodete eeldatava kasutamisperioodi jooksul. Uuringutega seotud kulutusi, mida tehakse uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumiseks ei kapitaliseerita.

Aktsiakapital

Eleringil puuduvad eelisaktsiad. Lisakulutused, mis on otseselt omistatavad uute aktsiate emiteerimiseks, kajastatakse omakapitali vähendamisenä. Kui saadud tasu õiglase väärtus on suurem kui nominaalväärtus, kajastatakse see vahe ülekursina omakapitalis.

Dividendid

Dividende kajastatakse kohustusena ja nad arvatakse maha omakapitalist perioodil, mil need kuulutatakse välja ja kiidetakse heaks. Dividendid, mis kuulutatakse välja pärast bilansipäeva ja enne raamatupidamise aastaaruande avaldamist, avalikustatakse aastaaruande lisades.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapi-

tali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulude arvestus

Tulude arvestus. Müügitulu on tulu, mis tekib Elingi tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida Elingil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Eling kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Elektri ülekandeteenus. Eling mõõdab ülekantud elektri koguseid kaugloetavate arvestitega klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud elektri mahtude ning reguleeritud ülekandetariffide alusel arvutatakse ülekandeteenuse maksumus. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, millal teenuseid osutatakse.

Gaasi ülekandeteenus. Eling mõõdab ülekantud gaasi koguseid kaugloetavate arvestitega klientide liitumispunktides. Nendes punktides ülekantud gaasi koguste ning reguleeritud ülekandetariffide alusel arvutatakse ülekandeteenuse maksumus. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, millal teenuseid osutatakse.

Elektri bilansiteenus. Eling koostab igatunniselt Eesti elektrisüsteemi elektribilansi, mis koosneb Elingi enda ning Elingiga bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite elektribilansidest kilovatt-tundides (kWh). Elektribilansid koostakse Elingi enda ning jaotusvõrguettevõtjalt saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemisperioodidel, mil bilansihaldurite bilansipiirkonnas tegelik elektri tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud elektri koguseid, müüb Eling bilansihalduritele puudujääva energia. Kauplemisperioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Eling bilansihaldurilt ülejääva elektri. Bilansenergia ostu- ja müügihinnad arvutab Eling igaks kauplemisperioodiks Konkurentsiameti poolt heakskiidetud meetoodika alusel. Eling käsitleb ennast bilansenergia müües teenuse põhiosutajana, kuna Eling on vastutav Eesti elektribilansi tasakaalus hoidmise eest. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, millal teenuseid osutatakse.

Gaasi bilansiteenus. Eling koostab igapäevaselt Eesti gaasisüsteemi bilansi, mis koosneb Elingi enda ning Elingiga bilansilepingu sõlminud bilansihaldurite gaasibilansidest kilovatt-tundides (kWh). Gaasibilansid koostakse Elingi enda ning jaotusvõrguettevõtjalt saadud mõõteandmete võrdlemisel bilansihaldurite bilansiplaanidega. Kauplemisperioodidel, mil bilansihaldurite bilansipiirkonnas tegelik gaasi tarbimine mõõteandmete alusel ületab nende bilansiplaanides esitatud koguseid, müüb Eling bilansihalduritele puudujääva gaasi. Kauplemisperioodidel, mil olukord on vastupidine, ostab Eling bilansihaldurilt ülejääva gaasi. Bilansigaasi ostu- ja müügihinnad arvutab Eling igaks kauplemisperioodiks Konkurentsiameti poolt heakskiidetud meetoodika alusel. Eling käsitleb ennast bilansenergia müües teenuse põhiosutajana, kuna Eling on vastutav Eesti gaasibilansi tasakaalus hoidmise eest. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, millal teenuseid osutatakse.

Liitumistasude kajastamine. Elektrivõrguga liitumisel peavad kliendid tasuma liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks ehitatavale infrastruktuurile tehtavad tegelikud kulused. Juhatus on jõudnud järeldusele, et liitumistasud ei kujuta endast võrguteenuse osutamisest eraldiseisvat teostamiskohustust ja seega ei kajastata müügitulu liitumistasudelt koheselt, vaid tulu liitumistasudest kajastatakse tulevaste perioodide tuluna ja kajastatakse ühtlaselt tuluna kliendisuhete hinnangulise kestvuse jooksul. Liitumistasusid amortiseeritakse 25-aastase perioodi jooksul. Tulevaste perioodide tulud liitumistasudest kajastatakse finantsseisundiaruandes pikaajalise kohustusena.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Ülekoormustulu

Olukordades, kus riikidevaheliseks elektri ülekandeks on turuosalistelt soove rohkem kui on tehniliselt võimalik elektrit üle kanda, müüakse piiriülese elektri ülekandeõigusi vastavatel oksjonitel. Kõigi oksjonitulude jagamisel on kasutusel printsiip, mille kohaselt 50% neto oksjonituludest kuulub kummagi riigi põhivõrguettevõtjale. Oksjonite liigid on:

1. Järgmise päeva turu oksjoni tulu on sisuliselt elektribörsi Nord Pool Eesti ja naaberhinna- piirkondade börsihindade vahe igal tunnil. Elektribörs kogub oma kauplemismehhanismi kaudu nimetatud hinnavahe ja kannab selle üle vastavatele põhivõrguettevõtjatele.
2. Pikaajalise ülekandevõimsuse oksjon, mille eesmärgiks on ülekandevõimsuse puudujäägist tuleneva piirkondade vahelise hinnariski maandamine. Eesti ja Läti süsteemihaldurid Elering AS ja AS „Augstprieguma tikls“ pakuvad rahalist ülekandeõigust optiooni kujul FTR – Forward Transmission Rights (kuni 31.12.2018 PTR – Physical Transmission Right) aasta, kvartali ja kuu ette. FTR ostnud turuosalisel on õigus samas mahus järgmise-päeva turu (vt. p.1) tunnioksjoni tulule. Oksjoneid korraldab ja tulu jaotab süsteemihaldurite volitusel üle-Euroaline ühtne jaotamiskeskond (Singel Allocation Platform – SAP), mida opereerib Joint Allocation Office (JAO). Vastavalt regulaatorite otsusele Soome piiril pikaajalisi oksjoneid 2019 ja 2018 aastatel ettenähtud ei ole.

Järgmise päeva turu ja FTR (kuni 31.12.2018 PTR) oksjonitelt laekunud tulude netosumma kajastamisel võetakse arvesse EL määruse 714/2009 artikkel 16 nõudeid, mille kohaselt tuleb ülekoormustulu kasutada eelkõige uute riikidevaheliste ühendusvõimsuste ehitamiseks ja jaotatud ülekandevõimsuse tegeliku kättesaadavuse tagamiseks; kui nendel eesmärkidel ei ole võimalik saadud tulu kasutada, võetakse tulu arvesse võrguteenuse tariifi vähendamisel.

Kui saadud tulu kasutatakse uute ühendusvõimsuste ehitamiseks, kajastatakse seda analoogselt sihtfinantseerimisega algselt bilansis edasilükkunud tuluna, mis hiljem amortiseeritakse tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Kui saadud tulu kasutatakse tariifide vähendamiseks, kajastatakse tulu ülekoormuse tekkimise perioodis, ehk perioodis, mil ettevõtte tekkis nõudeõigus järgmise päeva turu ja FTR oksjonitel tekkiva netotulu osas. Alates 1.07.2014 kasutab Elering saadud tulu ainult uute ühendusvõimsuste ehitamiseks. Vt lisa 3.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine võetakse arvele selle õiglasuses, kui eksisteerib piisav kindlus, et Elering vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse finantsseisundi aruandes brutomeetodil, mille kohaselt võetakse vara üles selle soetusmaksumuses, juhul kui sihtfinantseerimine on saadud mitterahalise vara üleandmise teel, siis kajastatakse sihtfinantseerimine õiglasuses väärtuses. Saadud sihtfinantseerimine võetakse arvele kohustusena kui edasilükkunud tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Elektri põhivõrguettevõtjatevaheline piiriüleste transiidivoogude hüvitamise mehhanism

Põhivõrguettevõtjate vaheline hüvitamise mehhanism (ITC) on EL määruse nr 838/2010 kohaselt ette nähtud piiriüleste energiavoogude kompenseerimiseks, milles osalevad üle 30 Euroopa riigi põhivõrguettevõtjad. Mehhanism töötab põhimõttel, et riigi põhivõrguettevõtja hüvitab ITC fondi kaudu teistele põhivõrguettevõtjatele piiriülestest energiavoogudest põhjustatud lisakulud juhul, kui vastav riik on aruandeperioodil ekspordinud või importinud

elektrit ning saab fondist hüvitist, kui riiki on läbinud teiste riikide turuosaliste põhjustatud transiidivood. Vastavat arvestust peetakse selleks volitatud administraatorite poolt Šveitsis, kes esitavad andmed mehhanismi liikmetele igakuiselt maksmisele kuuluvate netosummadena. Nimetatud netosummad kajastab Elering koondkasumiaruandes vastavalt sellele kas tegu on netotuluga või netokuluga „Müügitulu“ lisas muude võrguteenuste hulgas või „Kaubad, toore, materjal ja teenused“ lisas muude kulude koosseisus.

Toetused elektritootjatele

Vastavalt seadusele peab Elering osalema seaduses sätestatud tingimustele vastavate elektritootjate (eelkõige taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrijaamade) toetamise skeemis. Elering kogub toetusi tarbijatelt ning jaotusvõrguettevõtjatelt ja maksab need tingimustele vastavatele elektritootjatele välja.

Vastavalt regulatsioonile koostab Elering hinnangu toetuste suuruse kohta järgmise kalendriaasta jooksul, lähtudes hinnangutest, millised on nende tootjate poolt toodetava elektri hulk ning milline on lõpptarbijatele osutatavate võrguteenuste maht Eestis. Elering kasutab seda hinnangut, et määrata järgmise kalendriaasta toetusesumma tarbitava võrguteenuse ühe kWh (kilovatt-tunni) kohta, võttes arvesse ka erinevused prognoositud ja tegelike makstud toetuste summade vahel eelmisel perioodil (novembrist oktoobrini), ülelaekunud summalt teenitud intressi või alalaekunud summalt tasutud intressi ning toetuste haldamiseks tehtavaid põhjendatud kulutusi.

Erinevatel põhjustel erineb klientidelt saadud taastuenergia tasu alati väljamakstud toetuste summast. Väljamakstavast summast rohkem või vähem kogutud tasude summad kajastatakse bilansis kas real „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ (ülejäägi korral) või real „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“ (puudujäägi korral). Need saldod võetakse arvesse järgmise perioodi tasumäära arvestamisel, nagu eelpool kirjeldatud. Toetuste kogumine ja maksmine ei mõjuta oluliselt Eleringi koondkasumit. Vaata ka lisa 8 ja 13.

Toetused biogaasi tootjatele

Vastavalt seadusele peab Elering osalema seaduses sätestatud tingimustele vastavate biogaasi tootjate toetamise skeemis. Biogaasi toetused kompenseerib Eleringile Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Elering kui süsteemihaldur, organiseerib biogaasi tootjatega lepingute sõlmimist, toetuste kasutamise järelevalvet ja toetuste väljamaksmist.

Lepingu elluviimiseks vajalike tegevuste rahastamine toimub ettemaksena Eleringi poolt esitatud kvartaalsete kulude prognoosi alusel. Erinevatel põhjustel erineb biogaasi tootjatelt saadud tegelike kulude summad kulude prognoosist. Saadud ettemakse summast rohkem või vähem väljamakstavat toetuse summad kajastatakse bilansis kas real „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ (ülejäägi korral) või real „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“ (puudujäägi korral). Toetuste kogumine ja maksmine ei mõjuta oluliselt Eleringi koondkasumit. Vaata ka lisa 8 ja 13.

Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud). Need hüvitised kajastatakse kasumiaruandes sellel aastal, mil Eleringi töötajad osutasid nendega seotud teenuseid. Bilansipäevaks tasumata summad kajastatakse kohustusena.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab Elering prognoositava hüvitiste summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis Eleringi aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 20/80. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõttel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 15.

Maksumäärad

Aastal 2019 kehtisid järgmised maksumäärad:

<i>Maks</i>	<i>Maksumäär</i>
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,8% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuste tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Maamaks	1,0-2,5% maa maksustatavalt väärtuselt aastas
Aktsiisimaks elektrilt	4,47 eurot/MWh elektrienergia kohta
Aktsiisimaks gaasilt	63,31 eurot/tuhat m ³
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

Lisa 3

ARVESTUSPÕHIMÕTETE KASUTAMISEL RAKENDATUD OLULISED RAAMATUPIDAMISLIKUD HINNANGUD JA EELDUSED

Eling kasutab hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summased ning varade ja kohustuste bilansilist maksumust järgmisel majandusaastal. Hinnanguid ja eeldusi vaadatakse pidevalt üle ja need põhinevad juhtkonna kogemusel ja muudel teguritel, kaasa arvatud eeldatavatel tulevastel sündmustel, mida peetakse mõistlikuks antud olukorras. Lisaks hinnangutele kasutab juhtkond eeldusi ka arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis. Eeldused, millel on kõige olulisem mõju raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summadele, ja hinnangud, mis võivad põhjustada olulisi korrigeerimisi varade ja kohustuste bilansilises maksumuses järgmisel majandusaastal, hõlmavad:

Materiaalse põhivara kasulikud eluead

Materiaalsete põhivara (lisa 10) objektide hinnangulised kasulikud eluead põhinevad juhtkonna hinnangutel vara kasutamise perioodi kohta. Majanduslike eluigade hinnang põhineb ajaloolisel kogemusel ning võtab arvesse kasutatavust äritegevuses ja varade füüsilist seisundit. Aruandeaastal oli materiaalse vara kulum 35 249 tuhat eurot (2018: 33 497 tuhat eurot). Kui amortisatsioonimäärasid suurendatakse/vähendatakse 10% võrra, suureneks/väheneks amortisatsioonikulu aastas 3 525 tuhande euro (2018: 3 350 tuhat eurot) võrra.

Ülekoormustulu kajastamine

Vastavalt lisa 2 kirjeldatud arvestuspõhimõttele sõltub ülekoormustulu kajastamine sellest, kummal EL määruse 714/2009 artiklis 16 toodud eesmärgil saadud tulu tulevikus kasutatakse - kas uute ülekandevõimsuste ehitamiseks või võrgutariifide jooksvaks vähendamiseks. Alates 1. juulist 2014 kasutatakse saadud ülekoormustulu uute ühendusvõimsuse ehitamiseks. 2019. aastal tekkinud ülekoormustulu summas 12 708 tuhat eurot (2018. a 7 411 tuhat eurot) on kajastatud tulevaste perioodide tuluna (lisa 14). Alates 1. juulist 2014 kogutud summased kasutatakse ülepiirilise ülekandevõimsuse suurendamise finantseerimiseks, näiteks Eesti ja Läti vahelise kolmanda elektri ülekandeliini ehitamiseks.

UUED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Eleringile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2019:

IFRS 16 „Rendilepingud“

(rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uus standard sätestab rendilepingute arvele võtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditava-delt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Elering on vaadanud üle kõik kehtivad Eleringi rendilepingud IFRS 16 uute arvestuspõhimõtete valguses. Ülemineku kuupäeva seisuga on Eleringil rentnikuna mittekatkestavate kasutusrendilepingute järelejäänud maht 85 tuhat eurot, nendest väheväärtuslike rendilepingute maht on 26 tuhat eurot. Rendilepingud, mille tähtaeg on lühem kui 12 kuud, on Elering otsustanud kajastada endiselt kuluna koondkasumiaruandes.

Elering on rakendanud alates 2019. aasta algusest lihtsustatud üleminekureegleid ilma võrdlusandmeid ümber arvestamata. 01. jaanuaril 2019 seni kasutusrendina kajastatud rendilepingute kohustused kajastati nende järelejäänud rendimaksete diskonteeritud väärtuses, kasutades lepingutes kehtivat intressimäära või selle puudumisel alternatiivset laenuintressimäära. Elering kajastas täiendavaid kasutusõiguse varasid ja rendikohustusi summas 59 tuhat eurot. Eleringi hinnangul väheneb ettevõtte 2019.a puhaskasum uute arvestuspõhimõtete mõjul 0,4 tuhande euro võrra.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendus-tel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 1. jaanuaril 2019 alanud aruandeaastal, ei olnud olulist mõju Eleringile.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Eleringile.

Lisa 5

FINANTSRIISKIDE JUHTIMINE

Eleringis teostatakse riskijuhtimise funktsiooni vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud Enterprise Risk Management Model'i metoodikale, mis on välja töötatud Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee (COSO) poolt. Eleringi riske hinnatakse neljas kategoorias: strateegia-, tegevus-, finants-, ja väliste riskide suhtes. Finantsriskid hõlmavad tururiski (sh elektri ja gaasi hinna risk, valuutarisk, intressimäära risk), krediidiriski ja likviidsusriski. Finantsriskide juhtimise funktsiooni peamised eesmärgid on kehtestada riskidele avatud positsioonide piirmäärad ja seejärel tagada, et avatus riskidele jääb nende piirmäärade raamesse. Riskijuhtimist jälgitakse juhatuse tasemel ning tulemustest kantakse ette auditikomiteele. Eleringi finantsriske juhitakse Eleringi finantsosakonnas.

Alljärgnevas tabelis on toodud Eleringi finantsvarade ja finantskohustuste klassid vastavalt IFRS 9 mõõtmiskategooriatele:

Finantsvarad

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	42 347	62 716
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	35 624	31 758
Investeeringud omakapitaliinstrumentidesse (lisa 2)	1 900	1 946
Finantsvarad kokku	79 871	96 420

Finantskohustused

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	41 602	26 152
Võlakohustused (lisa 12)	343 328	353 718
Finantskohustused kokku	384 930	379 870

Krediidirisk

Elering on avatud krediidiriskile, mis seisneb selles, et finantsinstrumendi üks pool võib põhjustada finantskahju teisele poolele oma kohustuse täitmatajätmise tõttu. Avatus krediidiriskile tuleneb Eleringi müügitegevusest krediidingimustel ja vastaspooltega tehtavatest muudest tehingutest, mille tulemusena Elering kajastab finantsvarasid. Eleringi riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on Eleringi lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada järgmistesse finantsinstrumentidesse: kriteeriumitele vastavate krediidasutuste üleöö deposiidid ja tähtajalised deposiidid. Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhindutakse järgmistest printsiipidest: likviidsuse tagamine, kapitali säilitamine, intressi tulu teenimine.

Krediidiriskile avatud finantsvarad olid bilansipäevadel järgmised:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 7)	42 347	62 716
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisa 8)	35 624	31 758
Finantsseisundi aruandes kajastatud varade avatus krediidiriskile kokku	77 971	94 474

Elering struktureerib enda poolt võetavat krediidiriski taset, kehtestades tehingupartneritele või tehingupartnerite rühmadele aktsepteeritavad riski piirangud või abinõud krediidiriski maandamiseks. Elering on kehtestanud kriteeriumid krediidasutustele finantsvarade hoidmiseks. Nimetatud kriteeriumid sätestavad maksimaalsed lubatavad limiidid sõltuvana krediidasutuse krediidireitingust, kapitali adekvaatsusest ning omakapitalist. Krediidiriski taseme piirangud kinnitatakse regulaarselt juhtkonna poolt. Selliseid riske jälgitakse jooksvalt ning aruanne esitatakse juhatusele üks kord aastas.

Eleringi raamatupidamistalitus koostab laekumata nõuete aruande iganädalaselt ning esitab selle Eleringi finantsjuhile. On kehtestatud tingimused, mille korral antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Informatsioon krediidiriski kohta on avalikustatud lisas 8.

Oodatava krediidikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele lähtudes krediidiriski ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatavad krediidikahjumi määrad põhinevad viimase 12 kuu kuni 31. detsember 2019 või vastavalt kuni 1. jaanuar 2019 makse-discipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel krediidikahjumitel. Ajaloolised kahjumid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tuleviku informatsiooni, mis puudutab makromajanduslikke faktoreid ning ostjate võimet nõuete maksmiseks. Elering on hinnanud, et SKP ja töötuse määr riikides, kus toimub selle kaupade ja teenuste müük, on kõige relevantsemad näitajad ning korrigeerib vastavalt ajaloolisi kahjumäärasid, lähtudes nende näitajate oodatavast muutusest.

Ülevalpool kirjeldatud põhimõtete alusel nõuete allahindlus 31. detsembri 2019 ja 1. jaanuari 2019 seisuga oli ebaoluline. Kuigi raha ja raha ekvivalendid ja pangadeposiidid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediidikahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 1. jaanuari 2019 ja 31. detsembri 2019 seisuga.

Krediidiriski kontsentratsioon

Elering on avatud krediidiriski kontsentratsioonile. Juhtkond jälgib ja avalikustab krediidiriski kontsentratsiooni aruannete põhjal, kus on loetletud riskid seoses vastaspoolega, mille puhul nõuete saldode kogusumma ületab 5% Eleringi omakapitalist. Seisuga 31.12.2019 oli Eleringil üks vastaspool, (31.12.2018: üks vastaspool), mille puhul nõuete saldode kogusumma oli 18 016 tuhat eurot (31.12.2018: 18 114 tuhat eurot) ehk 64% ostjate laekumata arvetest (31.12.2018: 66%). Nii 2019 kui ka 2018 oli kõige suurema nõuete summaga vastaspooleks 100% riigile kuuluva grupi tütarfirma, mis on loomuliku monopolina tegutsev elektri jaotusvõrguettevõtja. Seega ei pea juhatusele krediidiriski kontsentratsioonist tulenevaid riske kuigi olulisteks.

Raha on paigutatud nelja pank. Informatsioon pankade krediidireitingute kohta on toodud lisas 7.

Tururisk

Elering on avatud tururiskile. Tururisk tuleneb peamiselt elektri hinna muutusest, avatud positsioonidest välisvaluutades ning intressikandvates varades ja kohustustes. Juhtkond kehtestab aktsepteeritavate avatud positsioonide piirmäärad, mida jälgitakse igapäevaselt. Selle meetodi kasutamine ei välista aga täielikult kahjumeid, vaid ainult piirab nende maksimaalset ulatust.

Sensitiivsus allpool loetletud tururiskide suhtes põhineb ühe teguri muutusel, eeldades, et kõik ülejäänud tegurid jäävad konstantseks. Praktikas on see ebatõenäoline ja muutused mõnedes tegurites võivad olla omavahel seotud, näiteks intressimäära muutused ja valuutakursside muutused.

Elektri hinnarisk

Elering ostab elektrit võrgukadude kompenseerimiseks peamiselt elektribörsilt. Võrgutasude arvutamisel kasutatakse eelmise perioodi keskmist elektri börsihinda. Olukorras, kus börsihind erineb tariifide arvutamisel kasutatust, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Eleringi hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Gaasi hinnarisk

Elering ostab gaasi võrgukadude kompenseerimiseks. Olukorras, kus võrgutariifide arvutamisel eeldatud gaasi hind erineb tegelikust hinnast, ei kompenseerita vahet järgmisel tariifiperioodil. Tulemuseks on olukord, kus gaasi hinna muutudes võib Elering saada kas kasu või kahju gaasi ostul lühiajalises perspektiivis. Eleringi hinnangul ei ole risk võimaliku kahju tekitamiseks suur ja seetõttu ei ole selle riski maandamiseks kasutatud finantsinstrumente.

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Kuna enamike Eleringi tehingute ja saldode alusvaluutaks on euro, ei ole Elering avatud olulisele valuutariskile. Eleringis on seatud eraldi piirmäärad avatud valuutaposisioonidele sõltuvalt valuutast ning kestvusest. Tehingud muudes valuutades on ebaolulise suurusega: seisuga 31.12.2019 kui ka 31.12.2018 ei olnud Eleringil finantsinstrumente muudes valuutades.

Intressimäära risk

Muutuva intressimääraga finantsinstrumentid tekitavad Eleringile rahavoogude intressimäära riski, st riski, et turuintressimäärade suurenedes kasvavad Eleringi intressikulud. Samas, lühiajaliste deposiitide puhul mõjutab turuintressimäärade muutus Eleringi intressitulu vabade vahendite investeerimisel uutesse deposiitidesse. Elering on seadnud minimaalseks fikseeritud intressiga võlakohustuste piirmääraks 50% kõigist võlakohustustest. Elering on teataval määral kaitstud intressimäärade muutuse vastu tänu sellele, et vastavalt regulatsioonile arvestatakse tariifide arvutamisel viimase viie aasta turu keskmist intressimäära. Kuna Elering ei kajasta intressikandvaid finantsinstrumente õiglasel väärtuses, ei mõjuta turuintressimäärade muutus olemasolevate varade ega kohustuste bilansilist väärtust ega nendest tulenevat intressitulu ega -kulu.

Seisuga 31. detsember 2019 moodustasid 65% (31.12.2018: 63%) Eleringi võlakohustustest korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud fikseeritud intressimääraga võlakirjad ja 35% (31.12.2018: 37%) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud muutuva intressimääraga pikaajalised pangalaenud. Laenukohustuste kirjeldus on toodud lisa 12.

Pangalaenude ujuv intress põhineb 6 kuu Euriboril ning see fikseeritakse kaks korda aastas.

Seisuga 31.12.2019 moodustasid muutuva intressiga pangalaenud 118 920 eurot (31.12.2018: 129 459 tuhat eurot).

Kui seisuga 31.12.2019 oleks Eleringi võlakohustuste, mis on avatud rahavoogude intressimäära riskile, intressimäärad olnud 50 baaspunkti (2018: 50 baaspunkti) võrra kõrgemad ja kõik teised muutujad oleksid jäänud konstantseks, oleks majandusaasta kasum olnud 595 tuhande euro (2018: 647 tuhande euro) võrra väiksem.

Eleringi intressikandvateks finantsvaradeks on üleöödeposiidid ja tähtajalised deposiidid. Üleöödeposiitidel fikseeritakse intress iga päev, tähtajalistel deposiitidel fikseeritakse intress kogu deposiidi perioodiks. Seetõttu ei ole Elering avatud finantsvaradest tuleneva intressimäära muutuse riskile.

Eleringil ei olnud muid intressimäära muutusele avatud riskiga finantsinstrumente.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Eleringil võib tekkida raskusi finantskohustuste täitmisel. Eleringil on igapäevane vajadus vabade rahaliste vahendite järele. Eleringi eesmärk on saavutada stabiilne finantseerimisbaas, mis koosneb peamiselt kohustustest pankade ees ja võlakirjadest. Likviidsusrisiki juhib Eleringi finantsosakond, jälgides likviidsuspositsiooni ning teostades regulaarseid likviidsuse stressiteste erinevate stsenaariumite korral, mis hõlmavad nii tavapäraseid kui ka keerulisemaid turutingimusi.

Järgnevas tabelis esitatakse kohustused seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 nende lepinguliste tähtaegade järgi. Likviidsustabelis avaldatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood. Järgnevate perioodide laenude rahavoogude arvestuse aluseks on kasutatud bilansipäeva seisuga kehtivaid laenuintressimäärasid.

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2019 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	39 682	605	0	0	40 287
Võlakohustused (lisa 12)*	0	12 721	275 589	66 653	354 963
Tulevased maksed kokku	39 682	13 326	275 589	66 653	395 250

* Koos intressidega

Finantskohustuste likviidsusanalüüs seisuga 31.12.2018 on alljärgnev:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Nõudmiseni ja kuni 1 kuu</i>	<i>1 kuni 12 kuud</i>	<i>12 kuud kuni 5 aastat</i>	<i>Üle 5 aasta</i>	<i>Kokku</i>
Kohustused*					
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 13)	22 882	1 932	0	0	24 814
Võlakohustused (lisa 12)	0	12 812	275 867	77 546	366 225
Tulevased maksed kokku	22 882	14 744	275 867	77 546	391 039

* Koos intressidega

Elering hoiab raha likviidsetel pangadeposiitidel ja hoiustel. Seisuga 31.12.2019 oli Eleringil raha ja raha ekvivalente mahus 42 347 tuhat eurot (31.12.2018 seisuga 62 716 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2019 ei olnud Eleringil lühiajalisi deposiite (31.12.2018 seisuga ei olnud lühiajalisi deposiite). Lisainformatsioon on toodud lisa 7.

Kapitali juhtimine

Eleringi peamiseks eesmärgiks kapitaliriski juhtimisel on tagada Eleringi jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja tagada kindlustunne kreditoritele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur, vähendamaks kapitali hinda. Selleks, et säilitada või parandada kapitali struktuuri, on Eleringil võimalik reguleerida aktsionäridele makstavaid dividende, tagastada aktsionäridele osa sissemakstud aktsiakapitalist, emiteerida uusi aktsiaid või võlakirju ning võtta uusi laene.

Vastavalt majandusharus levinud praktikale kasutab Elering kapitali struktuuri jälgimiseks omakapitali ja varade suhet, mis saadakse jagades omakapitali kogusumma varade kogusummaga bilansipäeva seisuga. Eleringi eesmärgiks on säilitada omakapitali ja varade suhe vahemikus 35 - 45%. Omakapitali osakaal koguvaradest on toodud järgnevas tabelis:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Omakapital	388 267	384 826
Varad kokku	1 024 356	948 374
Omakapitali ja varade suhe	38%	41%

Finantsinstrumentide õiglane väärtus

Õiglane väärtus on summa, mille eest võib finantsinstrumenti vahetada huvitatud osapoolte vahelises jooksvas tehingus, mis ei ole sündmüük või likvideerimine ning mida väljendab kõige paremini aktiivne noteeritud turuhind.

Alljärgnevalt on toodud õiglase väärtuses kajastatavate finantsinstrumentide analüüs väärtuse hindamise meetodi järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse sõltuvalt hindamisel kasutatavatest sisenditest järgmiselt:

Tase 1. Identsete varade või kohustuste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel.

Tase 2. Muud sisendid kui 1. tasemele liigitatavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad.

Tase 3. Vara või kohustuse puhul mittejälgitavad sisendid.

Finantsinstrumentide hinnangulised õiglased väärtused on määratud kindlaks Eleringi poolt, kasutades kättesaadavat turuinformatsiooni selle olemasolu korral ja asjakohaseid hindamis- metodoloogiasid. Lisaks kasutatakse hinnanguid turuandmete tõlgendamiseks, et määrata kindlaks õiglane väärtus.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarad

Ostjate vastu nõuete ja muude finantsnõuete bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud kohustused

Tarnijatele võlgnevuste ja muude võlgade bilansilised maksumused on ligilähedased nende õiglastele väärtustele (tase 3).

Võlakirjade hinnanguline õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades börsil noteeritud võlakirjade turuhinda (tase 1). Muutuva intressimääraga pikaajaliste laenukohustuste (tase 3) õiglane väärtus määratakse kindlaks, kasutades hindamistehnikaid, mis põhinevad eeldatavatel rahavoogudel, mis on diskonteeritud sarnase krediidiriski (0,36%) ja järelejäänud lunastustähtajaga instrumentide turuintressimääradega.

Võlakohustuseks seisuga 31.12.2019 olid võlakirjad, mille turuväärtus oli 227 626 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus oli 115 032 tuhat eurot (laenujääk nominaalis 119 013 tuhat eurot). Võlakohustuseks seisuga 31.12.2018 olid võlakirjad, mille turuväärtus oli 227 446 tuhat eurot (nominaal 225 000 tuhat eurot) ja pangalaenu, mille turuväärtus oli 126 601 tuhat eurot (laenujääk nominaalis 129 571 tuhat eurot).

Lisa 6

SEGMENTIARUANDLUS

Eleringi juhatus on kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja. Elering on määranud põhitooded ja teenused, mis toodavad tulusid ja kasumit, ning on üles ehitanud metoodika, mille alusel jaotatakse tulud ja kulud ning varad toodetele.

Juhatus kasutab juhtimisotsuste tegemiseks ning Eleringi majandustulemuste hindamiseks tootepõhist segmentiarvestust.

Eleringis on eristatud kolm toodet ja teenust, mida esitatakse eraldi avalikustatavate segmentidena, ja mitmed väiksemad tooted ja teenused, mis on esitatud koos kui „Muud segmentid“:

1. reguleeritud elektrivõrguteenus, mis seisneb regulaatori (Konkurentsiamet) poolt eelnevalt kooskõlastatud tariifidega elektri võrguteenuse osutamises ja põhivõrguettevõtjate vahelise hüvitamise mehhanismi (ITC) kaudu saadud hüvitistes;
2. reguleeritud gaasivõrguteenus, mis seisneb regulaatori (Konkurentsiamet) poolt eelnevalt kooskõlastatud tariifidega gaasi võrguteenuse osutamises;
3. bilansiteenus (kuigi arvestust peetakse eraldi elektri- ja gaasibilansi teenuste vahel, on need kaks koondatud ühte avalikustatavasse segmenti, kuna neil on ühised äriprotsessid ning sarnased omadused, kliendid ja sarnane regulatiivne keskkond);
4. muud segmentid.

Muud segmentid sisaldavad mitmeid väiksemaid tooteid ja teenuseid (nt liitumistasud, välisabi, ülekoormuse-tulu, renditulu jm), mille osakaal üksikult nii Eleringi müügitulust kui ka EBITDA-st on ebaoluline ja mida ei võeta Konkurentsiameti poolt võrguteenuse tariifide ja bilansiteenuse hinnametoodika kujundamisse arvesse. Ükski nendest toodetest ja teenustest ei ületa kvantitatiivseid kriteeriume, mille puhul oleks nõutav nende kohta eraldi informatsiooni avalikustamine.

Juhatusel esitatakse segmentiaruanded samade raamatupidamispõhimõtete alusel ning vormis, mida on kasutatud käesolevas raamatupidamise aastaaruandes. Tulumaksukulu on kajastatud ainult reguleeritud elektrivõrguteenuste segmentis.

Juhatus hindab segmentide majandustegevust peamiselt müügitulu, EBITDA (puhaskasum, millele on liidetud tulumaks, netofinantskulu ja põhivara kulum) ning puhaskasumi alusel.

Elering on registreeritud Eesti Vabariigis ja selle põhivara asub samuti Eestis. Eleringil oli aruandeperioodil üks klient, kellega tehingutelt teenitav tulu on rohkem kui 10% Eleringi tulust. Suurima kliendi tulu on seotud elektri ülekande segmentiga ja moodustab aruandeperioodil 76 476 tuhat eurot (2018: 78 840 tuhat eurot).

Müügitulu klientide asukoha põhisel on ära toodud allpool.

Segmendiaruanne, 2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Reguleeritud elektri võrguteenus</i>	<i>Reguleeritud gaasi võrguteenus</i>	<i>Bilansiteenus</i>	<i>Muud</i>	<i>Tehingud segmentide vahel</i>	<i>Kokku</i>
Müügitulu kolmandatelt osapooltelt	89 910	12 323	33 746	6 136	0	142 115
Tehingud segmentide vahel	-17	51	-34	0	0	0
Müügitulu kokku	89 893	12 374	33 712	6 136	0	142 115
Muud äritulud	0	0	0	13 105	0	13 105
Tulud kokku	89 893	12 374	33 712	19 241	0	155 220
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-26 027	-2 228	-32 559	-886	0	-61 700
Mitmesugused tegevuskulud ja tööjookulud	-9 447	-3 387	-955	-1 041	0	-14 830
EBITDA	54 419	6 759	198	17 314	0	78 690
Kulum ja amortisatsioon (lisa 10,11)	-29 306	-4 263	-86	-3 258	0	-36 913
Neto finantstulud (-kulud) (lisa 21)	-1 832	-48	-10	-231	0	-2 121
Tulumaks (lisa 15)	-6 769	0	0	0	0	-6 769
Aruandeaasta kasum	16 512	2 448	102	13 825	0	32 887
Vara kokku	607 872	107 422	5 159	303 903	0	1 024 356
Kohustused kokku	299 841	48 636	3 966	283 647	0	636 089
Lisandumised materiaalsesse põhivarasse (lisa 10)	16 578	24 550	0	82 528	0	123 656
Lisandumised immateriaal- sesse põhivarasse (lisa 11)	2 218	987	227	2 703	0	6 135

Segmendiaruanne, 2018

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Reguleeritud elektri võrguteenus</i>	<i>Reguleeritud gaasi võrguteenus</i>	<i>Bilansiteenus</i>	<i>Muud</i>	<i>Tehingud segmentide vahel</i>	<i>Kokku</i>
Müügitulu kolmandatelt osapooltelt	91 012	10 173	35 393	6 389	0	142 967
Tehingud segmentide vahel	-14	67	-53	0	0	0
Müügitulu kokku	90 998	10 240	35 340	6 389	0	142 967
Muud äritulud	0	0	0	1 879	0	1 879
Tulud kokku	90 998	10 240	35 340	8 268	0	144 846
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-27 729	-2 133	-34 174	-1 146	0	-65 182
Mitmesugused tegevuskulud ja tööjookulud	-8 673	-3 590	-798	-933	0	-13 994

EBITDA	54 596	4 517	368	6 189	0	65 670
Kulum ja amortisatsioon (lisa 10,11)	-27 941	-3 822	-46	-2 910	0	-34 719
Neto finantstulud (-kulud) (lisa 21)	-6 827	-272	-8	-208	0	-7 315
Tulumaks (lisa 15)	-5 000	0	0	0	0	-5 000
Aruandeaasta kasum	14 828	423	314	3 071	0	18 636
Vara kokku	621 136	81 692	4 899	240 647	0	948 374
Kohustused kokku	300 216	25 355	3 808	234 169	0	563 548
Lisandumised materiaalsesse põhivarasse (lisa 10)	10 343	26 544	30	81 676	0	118 593
Lisandumised immateriaalsesse põhivarasse (lisa 11)	2 898	904	235	2 379	0	6 416

Müügitulu klientide asukoha järgi, 2019

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Reguleeritud elektri võrguteenus</i>	<i>Reguleeritud gaasi võrguteenus</i>	<i>Bilansiteenus</i>	<i>Muud</i>	<i>Kokku</i>
Eesti	84 049	11 756	15 950	3 465	115 220
Norra	0	0	0	0	0
Läti	0	0	3 709	0	3 709
Soome	405	0	4 060	2 656	7 121
Leedu	0	8	10 027	12	10 047
Venemaa	0	559	0	0	559
Muud	5 456	0	0	3	5 459
Müügitulu kokku	89 910	12 323	33 746	6 136	142 115

Müügitulu klientide asukoha järgi, 2018

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>Reguleeritud elektri võrguteenus</i>	<i>Reguleeritud gaasi võrguteenus</i>	<i>Bilansiteenus</i>	<i>Muud</i>	<i>Kokku</i>
Eesti	86 265	9 590	18 860	3 417	118 132
Norra	3	0	0	0	3
Läti	25	0	3 812	0	3 837
Soome	454	0	2 209	2 969	5 632
Leedu	0	0	10 512	3	10 515
Venemaa	0	583	0	0	583
Muud	4 265	0	0	0	4 265
Müügitulu kokku	91 012	10 173	35 393	6 389	142 967

Lisa 7

HOIUSED JA DEPOSIIDID PANKADES

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Raha ja raha ekvivalendid	42 347	62 716

Hoiused ja deposiidid pankades:

tuhandetes eurodes *31.12.2019* *31.12.2018*

Hoiused ja deposiidid pankades:

mis omavad Moody 'se krediitreitingut Aa2*	24 120	42 015
mis omavad Moody 'se krediitreitingut A3	18 227	20 701
Kokku hoiused ja deposiidid pankades	42 347	62 716

** Kaks krediitreitinguta pank, milles Elering raha hoidis, on Moody'se krediitreitinguga Aa2 (2018.aastal Aa2) rahvusvaheliste pankade Eestis registreeritud tütarfirmad.*

Lisa 8

NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelt laekumata arved	28 295	27 521
▪ sh nõuded FTR tehingute eest	18	400
Muud nõuded	7 329	4 237
▪ sh saamata kompensatsioon*	5 700	0
▪ sh kogutud ettemaksud elektrienergia tootjatele(lisa 2,13)	1 354	2 992
▪ sh potentsiaalsed nõuded ITC maksjate vastu	175	1 244
▪ sh tagatistasud	99	0
▪ sh intressinõuded	1	1
Finantsvarad kokku finantsseisundi aruande saldol „nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“	35 624	31 758
Maksunõuded	3 248	3 395
▪ sh tagastatav käibemaks	2 645	2 118
Ettemaksud	153	120
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded kokku	39 025	35 273

* Vastavalt Eesti ja Soome regulaatorite vahel sõlmitud kokkuleppe „Cross-Border Cost Allocation Agreement between the Estonian Competition Authority and Energy Authority of Finland“ hüvitab Baltic Connector Oy Eleringile 5,7 miljonit eurot, mis ületab gaasitaristu rajamiseks Euroopa abirahastusest finantseeritavat osa.

Ostjate vastu esitatud nõuete krediitkvaliteedi analüüs:

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Ostjatelt laekumata arved, mille tähtaeg ei ole veel saabunud		
▪ Jaotusvõrguettevõtjad	21 124	21 284
▪ Muud kliendid	7 125	6 051
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille tähtaeg ei ole veel saabunud	28 249	27 335
Ostjatelt laekumata arved, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole ebatõenäoliselt laekuvad		
▪ laekumistähtajast on möödas 1 kuni 90 päeva	46	186
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas, kuid mis ei ole ebatõenäoliselt laekuvad	46	186
Ostjatelt laekumata arved kokku, mille laekumistähtaeg on möödas	46	186
Nõuded ostjate vastu kokku	28 295	27 521

Nii aruandeaastal kui ka 2018. aastal ei teinud Elering nõuete allahindlusi. Andmed seotud osapooltele esitatud nõuete kohta on avalikustatud lisas 23.

Lisa 9

VARUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Diislikütus	2 503	2 551
Mahuvarugaas	477	284
Bilansigaas	0	369
Muu materjal ladudes	707	732
Varud kokku	3 687	3 936

Elering hoiab avariireservelektrijaamade jaoks reservkütuse varu, gaasi võrguteenuste osutamise jaoks mahuvarugaasi varu, gaasi bilansiteenuse jaoks bilansigaasi varu ja muid gaasi seadmete ja gaasi torustiku remondiks kasutatavaid materjale.

Lisa 10

MATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes

	Maa	Ehitised	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muu	Lõpetamata ehitus	Kokku
Materiaalne põhivara 1.01.2018							
Soetusmaksumus 1.01.2018	6 137	48 575	505 418	506 998	202	0	1 067 330
Akumuleeritud kulum	0	-8 675	-166 335	-162 659	-115	0	-337 784
Jääkmaksumus 1.01.2018	6 137	39 900	339 083	344 339	87	0	729 546
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	16 957	16 957
Materiaalne põhivara kokku 01.01.2018	6 137	39 900	339 083	344 339	87	16 957	746 503
Liikumised 1.01.2018-31.12.2018							
Lisandumised	23	0	0	0	0	82 628	82 651
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	1 002	5 783	9 227	313	-16 325	0
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	222	222
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-22	-5	-18	0	0	-21	-66
Ettemaksud	0	0	20 729	14 991	0	0	35 720
Arvestatud kulum	0	-1 346	-13 352	-18 699	-100	0	-33 497
Liikumised kokku 1.01.2018-31.12.2018	1	-349	13 142	5 519	213	66 504	85 030
Materiaalne põhivara 31.01.2018							
Soetusmaksumus 31.12.2018	6 138	49 520	510 041	512 341	515	0	1 078 555
Akumuleeritud kulum	0	-9 969	-178 545	-177 474	-215	0	-366 203
Jääkmaksumus 31.12.2018	6 138	39 551	331 496	334 867	300	0	712 352
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	83 461	83 461
Ettemaksud	0	0	20 729	14 991	0	0	35 720
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2018	6 138	39 551	352 225	349 858	300	83 461	831 533
Liikumised 1.01.2019-31.12.2019							
Lisandumised	4	0	0	0	0	153 929	153 933
Ümberliigitatud lõpetamata ehitusest	0	2 591	96 977	31 669	18	-131 255	0
Vara kasutusõiguse arvele võtmine (lisa 12)	0	0	0	61	0	0	61
Kapitaliseeritud laenukulutused (lisa 21)	0	0	0	0	0	218	218
Müük ja mahakandmine jääkväärtuses	-16	0	0	-30	0	0	-46
Ettemaksud	4	0	-19 905	-10 594	0	0	-30 495
Arvestatud kulum	0	-1 412	-14 267	-19 464	-106	0	-35 249
Liikumised kokku 1.01.2019-31.12.2019	-8	1 179	62 805	1 642	-88	22 892	88 422
Materiaalne põhivara 31.12.2019							
Soetusmaksumus 31.12.2019	6 126	51 888	604 622	538 425	488	0	1 201 549
• s.h vara kasutusõigus	0	0	0	61	0	0	61
Akumuleeritud kulum	0	-11 158	-190 416	-191 322	-276	0	-393 172
• s.h kasutusel olev vara	0	0	0	-29	0	0	-29
Jääkmaksumus 31.12.2019	6 126	40 730	414 206	347 103	212	0	808 377
• s.h vara kasutusõigus	0	0	0	32	0	0	32
Lõpetamata ehitus	0	0	0	0	0	106 354	106 354
Ettemaksud	4	0	824	4 397	0	0	5 225
Materiaalne põhivara kokku 31.12.2019	6 130	40 730	415 030	351 500	212	106 354	919 956

Lõpetamata ehitus sisaldab peamiselt alajaamade, elektrienergia ülekandeliinide ja gaasitorustiku ehitusi. Lõpetamisel kantakse nende varade maksumus masinate ja seadmete, ehitiste ja rajatiste soetusmaksumuse hulka.

Lõpetamata ehituse lisandumised sisaldavad kapitaliseeritud laenukulutusi aruandeaastal summas 218 tuhat eurot (2018: 222 tuhat eurot). Kapitaliseerimismäär oli 0,69% (2018: 1,6%).

Informatsioon materiaalse vara kasutusrendi kohta on toodud lisas 22.

Lisa 11

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

tuhandetes eurodes

	Omandatud tarkvara, litsentsid	Maa kasutusõigus	Kokku
Immateriaalne põhivara 1.01.2018			
Soetusmaksumus 1.01.2018	6 574	2 027	8 601
Akumuleeritud amortisatsioon	-3 905	-155	-4 060
Jääkmaksumus 1.01.2018	2 669	1 872	4 541
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	3 214	0	3 214
Immateriaalne põhivara kokku 1.01.2018	5 883	1 872	7 755
Liikumised 1.01.2018-31.12.2018:			
Lisandumised	4 207	2 209	6 416
Amortisatsioonikulu	-1 169	-32	-1 201
Liikumised kokku 1.01.2018-31.12.2018	3 038	2 177	5 215
Immateriaalne põhivara 31.12.2018			
Soetusmaksumus 31.12.2018	11 778	4 236	16 014
Akumuleeritud amortisatsioon	-5 064	-187	-5 251
Jääkmaksumus 31.12.2018	6 714	4 049	10 763
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	2 207	0	2 207
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2018	8 921	4 049	12 970
Liikumised 1.01.2019-31.12.2019			
Lisandumised	3 794	2 341	6 135
Amortisatsioonikulu	-1 610	-54	-1 664
Liikumised kokku 1.01.2019-31.12.2019	2 184	2 287	4 471
Immateriaalne põhivara 31.12.2019			
Soetusmaksumus 31.12.2019	11 822	6 580	18 402
Akumuleeritud amortisatsioon	-5 862	-244	-6 106
Jääkmaksumus 31.12.2019	5 960	6 336	12 296
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	5 145	0	5 145
Immateriaalne põhivara kokku 31.12.2019	11 105	6 336	17 441

Lisa 12

VÕLAKOHUSTUSED

tuhandetes eurodes

31.12.2019 31.12.2018

Lühiajalised võlakohustused

Pikaajalise pangalaenu lühiajaline osa	10 558	10 558
Rendikohustused	19	0
Lühiajalised võlakohustused kokku	10 577	10 558

Pikaajalised võlakohustused

Pikaajaline pangalaen	108 362	118 901
Emiteeritud võlakirjad	224 376	224 259
Rendikohustused	13	0
Pikaajalised võlakohustused kokku	332 751	343 160

Ettevõtte võlakohustuste alusvaluutad on järgmised:

Võlakohustused eurodes	343 328	353 718
Võlakohustused kokku (Lisa 5)	343 328	353 718

Võlakohustuste liikumine

tuhandetes eurodes

	Pikaajalise pangalaenu lühiajaline osa	Emiteeritud võlakirjade lühiajaline osa	Pikaajaline pangalaen	Emiteeritud võlakirjad	Rendikohustuste lühiajaline osa	Rendikohustuste pikaajaline osa	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2018	8 138	224 686	129 439	0	0	0	362 263
Võlakohustuste tagasimakse	-8 138	-225 000	0	0	0	0	-233 138
Emiteeritud võlakirjad	0	0	0	224 159	0	0	224 159
Ümberklassifitseerimine	10 558	314	-10 558	-314	0	0	0
Mitterahalised liikumised	0	0	20	414	0	0	434
Saldo seisuga 31.12.2018	10 558	0	118 901	224 259	0	0	353 718
Kapitalirendina kajastatud rendikohustused	0	0	0	0	28	32	60
Võlakohustuste tagasimakse	-10 558	0	0	0	-28	0	-10 586
Emiteeritud võlakirjad	0	0	0	0	0	0	0
Ümberklassifitseerimine	10 558	0	-10 558	0	19	-19	0
Mitterahalised liikumised	0	0	19	117	0	0	136
Saldo seisuga 31.12.2019	10 558	0	108 362	224 376	19	13	343 328

Laenukapitali keskmine efektiivne intress oli 2019. aastal 0,69% (2018: 2,0%).

Elering on finantseerimiseks kasutanud järgmiseid vahendeid:

- **Pangalaenu Euroopa Investeeringupangalt**

Eleringil on kaks amortiseeruvat laenu jääkväärtuses 92 631 tuhat eurot. Tagastamise tähtajad on 2030 ja 2033, intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal. Aruandval aastal tagasimaksete summad moodustasid 7 209 tuhat eurot (2018. aastal 4 790 tuhat eurot).

- **Pangalaenu Põhjamaade Investeeringupangalt**

Eleringil on kaks amortiseeruvat laenu jääkväärtuses 26 382 tuhat eurot tagasimaksmise tähtaegadega aastatel 2025 ja 2032. Intress on ujuv, mis koosneb 6 kuu Euriborist, millele on lisatud marginaal. Aruandval aastal tagasimaksete summad moodustasid 3 349 tuhat eurot (2018. aastal 3 348 tuhat eurot).

- **Eurovõlakirjad**

Elering emiteeris aastal 2011 Eurovõlakirju nominaalväärtuses 225 miljonit eurot tähtajaga 2018 ning noteeris need Londoni börsil. Võlakirjade kupong oli fikseeritud 4,625% ning intressimaksed toimusid üks kord aastas. Nimetatud võlakirjad lunastati 12.07.2018.

03.05.2018 emiteeris Elering uued Eurovõlakirjad nominaalväärtuses 225 miljonit eurot, millega refinantseeriti eelmised Eurovõlakirjad. Uute võlakirjade kupong on 0,875%, lunastamistähtaeg on 03.05.2023 ja intressimaksed toimuvad üks kord aastas. Laenu Eurovõlakirjade refinantseerimise riski vähendamiseks

Eleringi poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad Eleringi finantsnäitajatele (omakapitali suhe kogu varadesse ja netovõlg/EBITDA). Piirmäärasid ei ole ületatud.

Lisa 13

VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Võlad tarnijatele	19 924	15 145
Võlad ostetud materiaalse ja immateriaalse põhivara eest	19 758	7 737
Saadud ettemaks biogaasi tootjatele	283	1 531
Muud võlad	322	401
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol „Võlad tarnijatele ja muud võlad“ ilma kogunenud intressideta	40 287	24 814
Korrigeeritud soetusmaksumuses võlakohustuste kogunenud intressid (lisa 12)	1 315	1 338
Finantskohustused kokku finantsseisundi aruande saldol „Võlad tarnijatele ja muud võlad“	41 602	26 152
Maksuvõlad:		
Sotsiaalkindlustusmaks	482	362
Üksikisiku tulumaks	286	239
Töötuskindlustusmaks	32	24
Kohustusliku kogumispensioni sissemaksed	23	17
Ettevõtte ja erisoodustuste tulumaks	1 574	4
Aktsiisimaks	525	200
Saastemaks	0	1
Maksuvõlad kokku	2 922	847
Viitvõlad - töötajate hüvitised:		
Palk	478	429
Preemia	761	750
Puhkusetasu	233	171
Sotsiaalkindlustuse ja töötuskindlustuse maks	336	311
Viitvõlad - töötajate hüvitised kokku	1 808	1 661
Muud võlad	338	345
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	46 670	29 005

Andmed seotud osapooltele võlgade kohta on avalikustatud lisas 23.

Lisa 14

TULEVASTE PERIOODIDE TULUD

Liitumis- ja muud teenustasud

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi algul	32 425	30 286
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	4 265	3 633
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 16)	-1 670	-1 494
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi lõpul	35 020	32 425

Sihtfinantseerimine

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi algul	73 275	66 936
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	51 657	7 532
Saadud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	209	237
Kasutatud sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (lisa 17)	-209	-237
Sihtfinantseerimise amortiseerimine (lisa 17)	-1 359	-1 193
Sihtfinantseerimise edasilükkunud tulu perioodi lõpul	123 573	73 275

Ülekoormustulu

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Ülekoormustulu perioodi algul	75 125	67 969
Saadud perioodi jooksul	12 708	7 411
Arvestatud tuludesse (lisa 17)	-335	-255
Ülekoormustulu perioodi lõpul	87 498	75 125
Tulevaste perioodide tulud kokku	246 091	180 825

Lisa 15

OMAKAPITAL

Eleringi aktsiakapital koosneb 229 890 aktsiast nimiväärtusega 1 000 eurot (31.12.2018: 229 890 aktsiat nimiväärtusega 1 000 eurot). Aktsiate eest on täielikult makstud.

Aruandval aastal ei ole ainuosanik teinud otsuse aktsiakapitali suurendamise kohta.

2018. aastal suurendati ainuosaniku otsusega aktsiakapitali 40,0 miljoni euro võrra ning tasuti selle eest rahas. Sissemakse registreeriti 06.04.2018

2019. aastal maksti dividende summas 29,4 miljonit eurot, dividendid aktsia kohta olid 128 eurot (aastal 2018 20,0 miljonit eurot, dividendid aktsia kohta olid 87 eurot).

Dividendide maksmisega kaasnes tulumaksukulu summas 6,8 miljonit eurot (2018. aastal 5,0 miljonit eurot), millest 5,2 miljonit eurot maksti 2019.aastal ja 1,6 miljonit eurot on kajastatud finantsseisundiaruandes kohustusena.

Seisuga 31.12.2019 moodustas Eleringi kohustuslik reservkapital 14 686 tuhat eurot (31.12.2018: 13 754 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2019 on Eleringil kohustus kanda täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 1 644 tuhat eurot (31.12.2018: 932 tuhat eurot). 2019. aastal kandis Elering täiendavalt kohustuslikku reservkapitali 932 tuhat eurot (2018. aastal 856 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.2019 oli Eleringi jaotamiseks kõlbulik jaotamata kasum 143 737 tuhat eurot (31.12.2018: 141 182 tuhat eurot). Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018.a. esimene arvesse võetav aasta (2018.a maksumäär: 20/80). Seisuga 31.12.2019 on võimalik jaotada 108 006 tuhat eurot netodividendidena (31.12.2018: 107 436 tuhat eurot) ja vastav tulumaks oleks 34 087 tuhat eurot (31.12.2018: 32 814 tuhat eurot), võttes arvesse kohustust kanda osa jaotamata kasumist kohustuslikku reservkapitali. Soodsama määraga arvutatav tulumaksu summa on 2 681 tuhat eurot.

Lisa 16

MÜÜGITULU

Müügitulu analüüs tegevusvaldkondade lõikes

tuhandetes eurodes

2019

2018

Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük

Bilansienergia	24 134	25 608
Bilansigaas	4 863	5 086
Reguleerimisteenused	4 715	4 646
Bilansi- ja reguleerimisteenuste müük kokku	33 712	35 340

Elektrivõrgu ja gaasivõrgu teenuste müük

Elektrivõrgu teenuste müük	84 031	86 251
Gaasivõrgu teenuste müük	12 374	10 240
Müügitulu liitumistasudest (lisa 14)	1 670	1 494
Muud elektrivõrguteenused	5 862	4 747
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu teenuste müük kokku	103 937	102 732

Muude kaupade ja teenuste müük

Ülekandeseadmete rent (lisa 22)	917	916
Muude teenuste müük	3 469	3 943
Muude kaupade müük	80	36
Muude kaupade ja teenuste müük kokku	4 466	4 895
Müügitulu kokku	142 115	142 967

Lisa 17

MUUD ÄRITULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Saadud viivised, trahvid ja hüvitised*	10 584	67
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine (lisa 14)	1 359	1 193
Ülekoormustulu amortisatsioon (lisa 14)	335	255
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (lisa 14)	209	237
Dividendid pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt	94	68
Kasum materiaalse põhivara müügist	78	59
Muud äritulud	446	0
Muud äritulud kokku	13 105	1 879

* 2019. aasta jaanuaris sai Elering tulu leppetrahvist summas 10 440 tuhat eurot seoses koostööpartneripoolse lepingu rikkumisega. Leppetrahv määrati ICC rahvusvahelise vahekohtus.

Lisa 18

KAUBAD, TOORE, MATERJAL JA TEENUSED

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Ostetud elektrienergia ja gaas bilansiteenuse osutamiseks		
Ostetud bilansienergia	24 221	24 209
Ostetud bilansigaas	4 378	4 421
Ostetud võimsuse reguleerimise teenus	3 906	4 986
Avarii elektrijaama kulud elektribilansi tagamiseks	10	498
Bilansiteenuse osutamiseks ostetud elektrienergia kokku	32 515	34 114
Süsteemiteenused		
Avariielektrijaama püsikulud	844	848
Reaktiivenergia	368	397
Süsteemiteenuste kulud kokku	1 212	1 245
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu kaod		
Elektrivõrgu kaod	16 943	18 715
Gaasivõrgu kaod	343	266
Elektrivõrgu ja gaasivõrgu kaod kokku	17 286	18 981
Hooldus- ja remonditööd		
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	6 985	7 374
Tootmishoonetele ja -territooriumitele	1 024	868
Muud kulud	510	309
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	464	230
Hooldus- ja remonditööd kokku	8 983	8 781
Muud kulud		
Muud kulud	1 339	1 695
Operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimiskulud	365	366
Muud kulud kokku	1 704	2 061
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku	61 700	65 182

Lisa 19

MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Uurimistöõde ja konsultatsioonide kulud	1 314	1 255
Telekommunikatsioonikulud	1 005	1 010
Koolitus- ja muud tegevuskulud	976	836
Infotehnoloogia kulud	901	722
Bürookulud	400	420
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	288	255
Transpordi- ja töövahendite kulud	119	163
Teadus- ja arendustegevuse kulud (R&D)	86	499
Muud tegevuskulud	182	143
Mitmesugused tegevuskulud kokku	5 271	5 303

Eleringi koondkasumiaruandes on kajastatud lühiajaliste rendilepingute ja väikese väärtusega rentidega seotud kulu summas 275 tuhat eurot.

Lisa 20

TÖÖJÕUKULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	6 932	6 293
Töölepingu lõpetamise hüvitised	7	12
Muud tasud	195	184
Töövõtjatele arvestatud kokku	7 134	6 489
Sotsiaalmaks	2 372	2 155
Töötuskindlustusmaks	53	47
Tööjõukulud kokku	9 559	8 691
• sh hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele		
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	430	420
Sotsiaalmaks	153	150
Erisoodustused	28	28
Erisoodustuste tulumaks	7	7
Hüvitised juhatuse ja nõukogu liikmetele kokku	618	605
Töötajate keskmine arv	246	221
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötavad isikud	239	216
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutavad isikud	7	5
Juhtimis- või kontrollorgani liikmed	8	8
Töötajate keskmine töötasu kuus	2 682	2 351

Kolmele juhatuse liikmele makstakse teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise eest hüvitist, mis võrdub kolme kuu teenistustasuga.

Lisa 21

FINANTSTULUD JA -KULUD

<i>tuhandetes eurodes</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Finantstulud		
Intressitulu	62	67
Kokku finantstulud	62	67
Finantskulud		
Intressikulu	-2 395	-7 600
Kahjum valuuta kursi muutustest	-3	-2
Muud finantskulud	-3	-2
Kokku finantskulud	-2 401	-7 604
Miinus: Kapitaliseeritud finantskulud (lisa 10)	218	222
Koondkasumiaruandes kajastatud finantskulud kokku	-2 183	-7 382
Neto finantstulud (-kulud)	-2 121	-7 315

Lisa 22

KASUTUSRENT

Elering kui rendileandja

Kasutusrendi tulud

<i>tuhandetes eurodes</i>	2019	2018
Ehitised	84	86
Rajatised	917	916
Muu vara rent	2	0
Kasutusrendi tulu kokku	1 003	1 002

Rajatised

Eleringil on kasutusrendileping, mille kohaselt renditakse välja liinimastidele kinnitatud kiudoptilise kaabli vabu kiude. See kaabel toimib ka liinide piksekaitsetrossina ja Elering kasutab kiude oma tehniliseks sideks. Vabad kiud on antud rendile Tele2 Eesti AS-le. Rendileping sisaldab piirangut, mille kohaselt ei tohi Elering anda oma ülekan-deseadmeid kasutuseks teistele telekommunikatsioonivaldkonnas tegutsevatele ettevõtetele. Leping kehtib kuni 31.03.2025. Iga-aastane rendimaksete suurus sõltub aasta jooksul väljarenditud kiudude hulgast.

Andmed varade (rajatiste) kohta, mis on antud rendile kasutusrendi tingimustel

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
Soetusmaksumus	5 718	6 335
Akumuleeritud kulum perioodi lõpus	-4 850	-4 900
Jääkmaksumus	868	1 435

Arvestatud kulum

<i>tuhandetes eurodes</i>	2 019	2 018
Arvestatud kulum	156	159

Hinnanguline järgmiste perioodide renditulu kasutusrendi lepingutest

<i>tuhandetes eurodes</i>	31.12.2019	31.12.2018
sh kuni 1 aasta	916	916
1-5 aastat	3 664	3 664
üle 5 aasta	229	1 145
Järgmiste perioodide rendimaksed kokku	4 809	5 725

Lisa 23

SALDOD JA TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA

Üldjuhul loetakse seotud osapoolteks osapooli, kui nad on ühise kontrolli all või kui ühel osapoolel on võime kontrollida teist osapoolt või tal on oluline mõju või ühine kontroll teise osapoolle üle finantsiliste ja tegevusalaste otsuste tegemisel. Iga võimaliku seotud osapoolle suhet käsitledes pööratakse tähelepanu suhte sisule, mitte üksnes juriidilisele vormile.

Majandusaasta aruande koostamisel olid seotud osapoolteks:

- I Riik ja riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted;
- II Eleringi juhatuse ja nõukogu;
- III Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Tasumata saldod seotud osapooltega olid järgmised:

tuhandetes eurodes 31.12.2019 31.12.2018

Nõuded ostjate vastu

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	19 982	20 437
Nõuded ostjate vastu kokku	19 982	20 437
• sh võrguettevõtjad	18 059	18 153

Võlad tarnijatele ja muud võlad

Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	6 553	3 689
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	6 553	3 689

Tulud ja kulud seotud osapooltega tehingutest:

tuhandetes eurodes *Seotud osapool* 2019 2018

Tulu kaupade müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	8 431	8 522
Tulu teenuste müügist	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	79 131	83 886
Tulu kaupade ja teenuste müügist kokku		87 562	92 408
Kaupade ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	5 046	3 600
Teenuste ost	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	4 729	4 985
Kaupade ja teenuste ost		9 775	8 585
Investeeringud põhivarasse	Riigi kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtted	1 115	3 120

- Tulu kaupade müügist on saadud bilansienergia ja bilansigaasi müügist.
- Tulu teenuste müügist on saadud peamiselt elektri ja gaasivõrguteenuste müügist.
- Kulu kaupade ostust tuleneb bilansienergia ja gaasi ostust.
- Teenuste ost sisaldab peamiselt reguleerimisteenuseid, operatiivkäidu- ja dispetšerjuhtimise teenuseid ning hooldus ja -remonditeenuseid.

Tehinguid äriühingutega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed või nende lähedased omavad olulist mõjuvõimu, aruandval aastal ei olnud.

Tegevjuhtkonnale ja juhatuse liikmetele arvestatud kompensatsioonid on avalikustatud lisas 20.

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2019. aastal nii nagu ka 2018. aastal moodustatud allahindluseid.

TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA SIDUVAD TULEVIKUKOHUSTUSED

Siduvad tulevikukohustused investeeringuteks

Võrguettevõtjal on kohustus arendada võrku viisil, mis tagab oma teeninduspiirkonnas võimaluse järjepidevalt osutada ettenähtud tingimuste kohast võrguteenust. Seisuga 31.12.2019 oli Eleringil materiaalse põhivara suhtes lepingujärgsed siduvad tulevikukohustused kapitalikulusteks summas 85 700 tuhat eurot (31.12.2018: 167 200 tuhat eurot).

Maksualased kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida Eleringi maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intress ja trahvid. Eleringi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Eleringile olulise täiendava maksusumma.

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Elering AS-i aktsionäridele

Aruanne raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Meie arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Elering AS-i (Ettevõtte) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie auditi arvamus on kooskõlas auditikomiteele 28. veebruaril 2020 esitatud täiendava aruandega.

Mida me auditeerisime

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019;
- koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisa, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksi Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Oma parima teadmise ja veendumuse kohaselt kinnitame, et meie poolt Ettevõttele osutatud auditivälised teenused on olnud kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja regulatsioonidega ning et me ei ole osutanud auditiväliseid teenuseid, mis on keelatud Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse §-i 59¹ poolt.

Meie poolt 2019. aasta jooksul Ettevõttele osutatud auditivälised teenused on avalikustatud tegevusaruandes lk 33.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

Olulisus	Auditi olulisus on 1 967 tuhat eurot, mis on määratud kui 2,5% kasumist enne intresse, tulumaksu ja kulumit (EBITDA).
Peamised auditi teemad	<ul style="list-style-type: none">Juhtkonna hinnangud materiaalse põhivara objektide kapitaliseerimise ja nende kasulike eluigade määramise kohtaÜlekoormustulude raamatupidamislik kajastamine

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatuse on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Auditi olulisus	1 967 tuhat eurot
Kuidas me selle määrasime	2,5% kasumist enne intresse, tulumaksu ja kulumit (EBITDA), mis on avalikustatud aastaaruande lisa 6.
Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus	Olulisuse arvestuse aluseks oleme valinud EBITDA, kuna nagu kirjeldatud aastaaruande lisa 6, on see üheks olulisemaks mõõdikuks Ettevõtte tulemuslikkuse hindamisel Ettevõtte juhtkonna poolt.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamuse avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamust.

Peamine auditi teema	Kuidas me tegelesime peamise auditi teemaga oma auditis
<p>Juhtkonna hinnangud materiaalse põhivara objektide kapitaliseerimise ja nende kasulike eluigade määramise kohta (täiendav info aastaaruande lisas 2 „Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest“, lisas 3 „Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“ ja lisas 10 „Materiaalne põhivara“).</p> <p>2019. aastal kajastas Ettevõtte materiaalse põhivara soetusi summas 123,7 miljonit eurot, mis on peamiselt seotud elektri ja maagaasi ülekandevõrgu ehitamisega.</p> <p>Kulutused kapitaliseeritakse, kui nende tulemusena luuakse uusi või täiustatakse olemasolevaid varasid, ja kajastatakse kuludes, kui need on seotud varade remontimisega või hooldamisega. Kulutuste kajastamine vara või kuluna on hinnanguline.</p> <p>Materiaalse põhivara objektide kasulikud eluead tuginevad juhtkonna hinnangutel vara või vara oluliste komponentide äritegevuses kasutamise perioodi kohta. Hinnangud põhinevad ajaloolisel kogemusel ja turu praktilisel ning võtavad arvesse varade füüsilist seisundit.</p> <p>Kuigi materiaalse põhivara kapitaliseerimine ei ole meie auditi jaoks kõrge riskiga valdkond, nõuab selle auditeerimine tehingute suure mahu tõttu märkimisväärse osa auditi ajast ja ressurssidest, mistõttu on see auditi üheks peamiseks teemaks.</p>	<p>Hindasime, kas Ettevõtte arvestuspõhimõtted materiaalse põhivara investeringute kapitaliseerimise kohta on kooskõlas IFRSiga.</p> <p>Võttes aluseks aasta jooksul materiaalse põhivara soetusmaksumusse kapitaliseeritud kulutuste nimekirja, testisime valimi alusel nende kulutuste vara või kuluna kajastamise korrektsust, viies need kokku vastavate lepingute ja arvetega.</p> <p>Analüüsisime, kas juhtkonna poolt määratud materiaalse põhivara objektide kasulikud eluead on kooskõlas Ettevõtte ajaloolise kogemuse ja turu praktikaga.</p> <p>Kontrollisime Ettevõtte ehitatud materiaalse põhivara objektide õigeaegset amortiseerimise alustamist, võrreldes objektide lõpetamata ehitusest materiaalse põhivara gruppi ümberklassifitseerimise kuupäevasisid tööde üleandmise- ja vastuvõtmisaktide kuupäevadega.</p> <p>Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.</p>
<p>Ülekoormustulude raamatupidamislik kajastamine (täiendav info aastaaruande lisas 2 „Ülevaade olulistest arvestuspõhimõtetest“, lisas 3 „Arvestuspõhimõtete kasutamisel rakendatud olulised raamatupidamislikud hinnangud ja eeldused“ ja lisas 14 „Tulevaste perioodide tulud“).</p>	<p>Hindasime, kas Ettevõtte arvestuspõhimõtted ülekoormustulude kajastamise kohta on kooskõlas IFRSiga.</p> <p>Analüüsisime juhtkonna poolt teostatud hinnanguid, kas ja millal on Ettevõttel kavatsus ülekoormustasusid kasutada uute ülekandevõimsuste ehitamiseks. Viisime saadud info</p>

2019. aastal sai Ettevõtte ülekoormustasusid summas 12,7 miljonit eurot ning bilansis seisuga 31. detsember 2019 tulevaste perioodide tuluna kajastatud ülekoormustasude saldo oli kokku 87,5 miljonit eurot.

Saadud ülekoormustasude kajastamine sõltub nende kasutuseesmärgist. Ülekoormustasud, mida kasutatakse uute ülekandevõimsuste ehitamiseks, kajastatakse sarnaselt sihtfinantseerimisele kuni ehituse valmimiseni bilansis kohustuste all tulevaste perioodide tuluna. Ülekoormustasud, mida kasutatakse tariifide vähendamiseks, kajastatakse ülekoormuse tekkimise perioodil tuluna.

Ülekoormustasude raamatupidamislik kajastamine nõuab hinnangute tegemist. Nende olulisuse ja hindamisega kaasneva ebakindluse tõttu on see üheks auditi peamiseks teemaks.

kokku juhatuse ja nõukogu koosolekute protokollides kirja pandud otsustega tulevikus tehtavate investeeringute kohta ning investeeringute eelarvega.

Testisime bilansis tulevaste perioodide tuludes kajastatud ülekoormustasusid tasu saamist kolmanda osapoole kinnituskirja abil.

Lisaks hindasime ülekoormustasude kajastamise kohta avalikustatud info piisavust raamatupidamise aastaaruandes.

Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Ettevõtte struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning tööstusharu, milles Ettevõtte tegutseb.

Ettevõtte auditi meeskond on teostanud Ettevõttele täismahus auditi.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

Aruanne muude seadustest ja regulatsioonidest tulenevate nõuete kohta

Audiitoriks määramine ja audiitorteenuse osutamise periood

Meid määrati esmakordselt Ettevõtte kui avaliku huvi üksuse audiitoriks 31. detsembril 2011 lõppenud majandusaasta suhtes. Meid on uuesti audiitoriks määratud vastavalt vahepealsetel aastatel toimunud konkurssidele ja aktsionäri otsustele; meie audiitorteenuse katkematu osutamise periood Ettevõttele kui avaliku huvi üksusele on kokku 8 aastat. Vastavalt Eesti Vabariigi audiitortegevuse seadusele ja Euroopa Liidu määrusele 537/2014 on võimalik meie volitusi Ettevõtte audiitorina pikendada kuni 31. detsembril 2030 lõppeva majandusaastani.

AS PricewaterhouseCoopers

Lauri Past
Vastutav vandeaudiitor, litsents nr 567

28. veebruar 2020

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Eleringi jaotamata kasum seisuga 31.12.2019 oli 143 737 tuhat eurot.

Elering AS juhatus teeb ainuaktsionärile ettepaneku jaotada Eleringi jaotamata kasum järgmiselt:

Maksta aktsionärile dividendidena 20 600 tuhat eurot

Kohustuslikku reservkapitali 1 644 tuhat eurot

Jaotamata kasumisse 121 493 tuhat eurot

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2019. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Elering AS 2019.a. majandusaasta aruande allkirjastamine 28.02.2020

Taavi Veskimägi
Juhatusesimees

Riina Käi
Juhatuseliige

Kalle Kilik
Juhatuseliige

ELERINGI MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

Eleringi müügitulu jaguneb suuremate tegevusalade lõikes järgnevalt:

<i>EMTAK* Tegevusala</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
35121 Ülekande teenus- edastamine põhivõrgu kaudu	94 218	95 459
35221 Maagasi ülekanne	11 697	9 658
35141 Elektrienergia müük (bilansienergia)	28 849	30 253
35231 Bilansigaasi müük	4 863	5 188
77399 Mujal liigitamata masinate ja seadmete rentimine	917	916
49501 Torutransport	678	583
47770 Muude kasutatud kaupade jaemüük	80	36
68201 Enda või renditud kinnisvara üürile andmine ja käitus	84	86
46699 Muu müük	729	788

* EMTAK - Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator

elering
ÜHENDAME ENERGIAD

Kadaka tee 42, 12915 Tallinn, Eesti
telefon: 715 1222
e-post: info@elering.ee

www.elering.ee